SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 146. V Ljubljani, v soboto 27. junija 1896. **Letnik XXIV.**

Vabilo na naročbo.

S **1. julijem** pričenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEC"

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto	12 gld.	Četrt leta	3 gld.
Pol leta	6 „	Jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto	15 gld.	Četrt leta	4 gl. — kr.
Pol leta	8 „	Jeden mesec	1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca".

Vedno stara pesem!

Naši liberalci skrivajo v svoji domišljavosti prazno puhlost. Njihovo omejenost v vprašanjih, ki gibljejo ves izobraženi svet, dobro umevamo, a v resnici smešno se nam zdi, da to omejenost tako brez potrebe kažejo pred svetom in pri tem menda še mislijo, da si bodo pridobili kaj večje slave.

Znano je, kako pomilovalno „izobražene" se kažejo naši ljubi nasprotniki v socijalnem vprašanju. Jedenkrat na Slovenskem sploh ni socijalnega vprašanja zanje, drugič nimajo časa, da bi si izdelali gospodarski program, tretjič hvalijo v teoriji socijalnega demokrata Marksa in so samo v praksi proti njemu, četrtič trdé, da ni nobenega razločka mej krščanskimi socijalisti in socijalnimi demokrati, samo da so poslednji izobraženejši itd. Vse take stvari smo že brali v milem glasilu slov. izobraženstva, v „Slov. Narodu", in slišali od njegovih pristašev.

List, ki je leta 1873 sramotno blatil sv. apostola Cirila in Metoda, je sedaj preverjen, da samo on dostojno brani njuni spomin in se zaletava v nas kot narodne odpadnike, če si po njegovih vedno se menjajočih vzorcih ne krojimo „narodne" obleke. O kakem narodnem programu niti sluha, o kakih narodnih idejah niti sledu ne najdeš pri ljudeh, ki so narodni sedaj z Mazzinijem, sedaj s Starčevićem, sedaj s Strossmayerjem, sedaj z Ignatjevom in nazadnje s Schweglom.

Brez vodilnih mislij, brez načel, zaupajoč le na svojo v psovkah se urečo domišljijo, na svojo robato širokoustnost in na lahkovernost svojega p. t. občinstva jo mahajo dalje po političnem polju, vsak dan smešnejši, a tudi vsak dan zavitejši v svoje slepo samoljubje.

Le tako si moremo umevati, da si upajo proti nam, ki smo že tolikrat jasno pokazali, kaj nameravamo, nastopati z orožjem, ki koncem 19. stoletja pač ni več v rabi.

V četrtek smo imeli priliko pokazati jeden zadnjih pojavov v tem oziru. Da pa razveselimo svoje bralce, jim podajemo danes prošlega tedna tiskan „Narodov" članek, ki boljše dokazuje naše trditve, nego vsak drug dokaz. Naslovljen je članek: „Klerikalna puhlica." Najpreje seda pisatelj na kritičen stol (!) in piše tako-le:

„Klerikalci imajo navado, da prepletajo svoje govore in svoje spise z različnimi zvenečimi gesli, kateri sicer obiskovalcem misijonskih propovedij močno imponirajo, kateri pa razpadejo v nič, čim se jih kritično premotri.

Taka puhlica, s katero tudi naši domači klerikalci pri vsaki priliki renomirajo in katero so zlasti od katoliškega shoda do naših dni že nebrojnokrat s posebnim naglasom poudarjali, je ta, da so se v obrambo katoliške vere organizovali kot politična stranka in da je njih stremljenju smoter, ohraniti naši državi nje „katoliški" značaj, oziroma jej ga povrniti, v kolikor ga je izgubila po sodbi klerikalcev.

Ni nam v mislih, dokazovati danes, da je naša klerikalna stranka s svojim postopanjem bodisi v javnih zastopih, bodisi drugod veri in pravemu katoličanstvu doslej le škodovala, pač pa si hočemo nekoliko ogledati geslo o ohranitvi in obnovitvi „katoliške države".

Kakor vse drugo, tako so tudi to geslo naši klerikalci izposodili si pri svojih nemških somišljenikih, kateri so je skovali zopet po geslu „krščanska država", a po našem mnenju je to navadna puhlica, katero so klerikalci morda posneli, ker sami niso vedeli, da nima nikakega pomena, ali pa so jo prevzeli, da ljudstvo ž njo laglje slepe."

To smo že vse večkrat slišali in ni nič novega. Nekaj novega je pa dokazovanje, s katerim se nadaljuje „Narodov" članek tako-le:

„V prvi polovici našega veka se je o pojmu „krščanska država" mnogo govorilo in razpravljalo. Prvikrat se zasledi nekaka definicija tega pojma v nekem pozivu ruskega carja Aleksandra I. na cesarja Franca I. in na pruskega kralja Viljema III., v katerem se poudarja, da je vladati narode po naukih krščanske vere v smislu svetega pisma. Ta ista misel se je naglašala tudi v pruskem deželnem zboru, kjer je Bismarck leta 1847 rekel, da mora država imeti religijozno podstavo, kar je znani jurist Stahl v posebnem spisu: „Der christliche Staat und sein Verhältnis zum Deismus und Judenthum" obširno utemeljeval, v njem pa še najbolje dokazoval, da naj se vsaka država vlada po naukih tiste vere, kateri pripada večina prebivalstva.

Vsi tisti, kateri se poganjajo za „krščansko državo", se zlagajo v tem, da je država krščanska tedaj, kadar se vlada po naukih krščanske vere,

LISTEK

Izlet v Pompeje in na Vezuv.

(Spisal Fr. Kovačič.)

(Dalje.)

Lakota in dež sta nas silila od tople vezuvske peči na pot proti „domu". Šli smo med kamenitim grebenjem na ono mesto, kjer smo pustili konje. Pa glej zgago! — konjev ni nikjer; od daleč smo videli na potu le kos raztrganega sedla. Ali so jih volčjé pojedli, ali kje so?

Vodnik se je grozil, da mu bomo konje plačali, dasi je bila njegova krivda, da so se izgubili. Kakor smo spoznali, je bila cela stvar komedija, ali bolje maščevanje. Oni capini so najbrž dogovorno z vodnikom spustili konje, češ, naj se učijo tujci hoditi po Vezuvu. Vodnik je dobro vedel, da se konji ne morejo izgubiti, marveč da bodo lepo mahali proti domu. Brezdvomno je že to prakso poskušal tudi pri drugih popotnikih.

Dežilo je, kakor za dnino, konjev ni bilo, morali smo korakati peš po trdih Vezuvovih rebrih. Pot je bil dolg in težaven, z druge strani pa varen, ni se bilo bati, da bi se sedlo utrgalo; med potom smo se tudi s hojo ogrevali; na konjih bi se lahko prehladili, ker smo bili od dežja premočeni.

Med potom smo našli raztrgano sedlo, katero je izgubil naš konj. Od dolgega časa ali od veselja so se konji med potom grizli in vspenjali drug po drugem in tako s svojo šalo rešili jednega tovariša nepotrebnega bremena. Kmalu smo v daljavi zagledali konje; stali so mirno, toda bili so le trije, četrtemu pa ne duha ne sluha, kakor bi se bil v zemljo pogreznil.

Svojega „zvestega" vodjo smo pustili in mahali naravnost čez drn in strn v zeleno dolino. Že blizu ravnice pridemo do neke gostilne. Tukaj je bilo več popotnikov, ki so nas začudeno gledali, kaki junaki smo, da peš lazimo po Vezuvu.

V staji je pa med drugimi konji stal prav flegmatično tudi naš konjiček. Ta je še bil najpametnejši! Zdelo se mu je preneumno, stati zunaj na dežju in vetru, popihal jo je najprej v gostilno, češ, me bodo že našli tukaj, če me hočejo imeti.

Vodja s svojimi tremi konji je bil daleč za nami, nismo ga čakali, marveč hiteli naprej. Kmalu smo prišli v ravnico in bili veseli, da stojimo zopet na vernih tleh.

V resnici, takega izleta ne napravi kdo bodi na Vezuv! Kaj vé bogati Anglež, kako se potuje na Vezuv!

Kakor daleč je mogoče se pelja v zložni kočiji po lepi, novi cesti, potem ga „ascensore" (vlak na vrveh) potegne prav pod nos Vezuvu. In če se mu ne ljubi iti peš do kraterja, odneseta ga dva možaka po nosilih.

Dragi bralec, če bi te kedaj mikalo iti na Vezuv, svetujem ti to-le: če se ti hoče pustolovja, če hočeš igrati nekakega Don Quixota, plačaj kakih 10 do 11 lir v nemškem hotelu v Novih Pompejih, pa dobiš morda ravno našega vodnika. Ta bo že skrbel, da bo potovanje prav „zanimivo", toda svojo kožo si slobodno prej zavaruješ.

Če pa hočeš „zložno" potovati — in tudi varneje — zateci se pod okrilje Cookove družbe. Plačal boš seveda prav po angleško 21 lir, toda potoval boš res gosposki. Če se bojiš zasesti konja, dobiš dolgouhatega osla; če tudi telebneš iz njega, ne boš daleč padel. — Tedaj, kakor te je volja!

Že proti večeru smo primahali nazaj v svojo gostilnico in si pri ognjenem Vezuvčanu okrepčali iznemoglo telo. Dve francoski gospe ste nam pripovedovali tudi svoj pot. Vodnik ju je pripeljal do prve luknje, iz katere se je kadilo, in rekel, da je to krater. Dobrodušni gospe sta mu verjeli in se vrnili s popolno zavestjo, da sta bili na Vezuvu. Menda vsak popotnik mora odnesti kako „bridko" izkušnjo iz Vezuva!

(Dalje sledi.)

kakor so precizovani v sv. pismu, in kdor zahteva „krščansko državo“, zahteva v tem uveljavljenje teh naukov.

Če premotrimo le površno zgodovino posamičnih držav od njih ustanovitve pa do naše dobe, spoznamo hitro, da nauki sv. pisma sploh niso imeli nikdar popolne dejanjske veljave. Tudi najgorečnejši klerikalec bi ne mogel določno odgovoriti na vprašanje, katera oblika države je pristno krščanska. Angleški kralj Karl I. je trdil, da je jedino absolutna monarhija primerna krščanski državi, Cromwell je pa iz sv. pisma dokazoval, da je demokratična republika jedino krščanska. Stahl je v rečenem svojem spisu odločno zagovarjal absolutno monarhijo, papeži in škofje so do najnovejšega časa stali na istem stališču — sedaj pa je Leon XIII. priznal republiko za prav tako krščansko obliko države, kakor absolutno monarhijo. Iz kratka: zgodovina nam priča, da ni bila nikdar nobena država — tudi papeževa ne — zasnovana in vrejena po naukih krščanske vere in to se tudi nikdar ne zgodi, ker se države osnujejo in razvijajo iz posebnih, največ materijelnih virov, in ker so plod vedno se preminjajočih dejanjskih razmer. Država je juridična oseba, vrejena po neusmiljeni logiki vsakočasnega položaja in more biti v svojem organizmu tako malo katoliška, protestantiška, krščanska ali sploh religijozna, kakor rudeča ali zelena.“

Ta duhoviti odstavek je vidno preveden iz kakega protestantskega avtorja, morda iz kakega Conversations-Lexika. Neumen je kot noč. Pojem krščanske države, katerega pozna krščanstvo že od začetka svojega obstoja, ki je vplival na razvoj rimskega uprava, ki je bil temelj vsem državnim tvorbam v krščanski dobi, je po „Narodu“, oziroma po njegovem viru, prvikrat iztaknen v nekem pozivu Aleksandra I.

Prijatelj, ti si smešen! To je jedino, kar mu moremo odgovoriti. Še hujši je pa trditev, da prav za prav noben klerikalec ne ve, katera oblika je pristno krščanska. Niti najosnovnejših pojmov o državi, še manj pa o krščanstvu ni mogel imeti ubogi pisec in njegov prevajalec, ki o „neusmiljeni logiki“ ne ve menda druzega, nego ime.

Materijalistični, a vrh tega bedasti opredelbi „države“ sledi zadnji ocvirek „Narodovega“ članka, glaseč se tako-le:

„Kaka misel tiči torej v tolikrat poudarjanem geslu o „krščanski državi“, kaj je jedro tega gesla? Ako bi se nam odgovorilo, da se hoče s tem skrbeti za odgojo ljudstva v verskem duhu, za izposlovanje socijalno-političnih naredeb po načelih evangelija itd., tedaj bi takšno teženje zagovarjali in podpirali posebno s slovenskega stališča tudi v bodoče, kakor se je godilo doslej. Ne moremo se pa za „krščansko državo“ vnemati, dokler je to le doneča fraza, prazna beseda, s katero se nerazsodna masa hujska zoper politične nasprotnike, kakor to praktikujejo že nekaj let sem kranjski klerikalci proti narodni stranki.“

Na kratkem prostoru so se tako lepo strnili trije znaki liberalnega bojevanja: abotna nevednost, domišljavost in lažnjivo hinavstvo.

„Kakor se je godilo doslej“, teh besedij ne bomo mogli tako iz lepa pozabiti. Gorje nam, ki ne poznamo vaših zaslug, hvala vam, da nas opozarjate nanje. „Narodu“ in njegovim smo dolžni častno diplomo za vnete boje, ki jih bijejo za „odgojo ljudstva v verskem duhu, za izposlovanje socijalno-političnih naredeb po načelih evangelija itd.“

Kmetijske zadeve v državnem zboru.

(Spisal poslanec Fr. Povše.)

(Dalje.)

Dosedanja preiskovanja pač niso podala drugega zatrdnega vspeha, kakor da se z vcepljenjem tuberkulina zamore spoznati, ali je dotična žival tuberkulozna. Kmalo po vcepljenju nastopi reakcija in če narase telesna toplina za $1^1/_2{}^0$, je to znak, da je žival tuberkulozna.

Ker je precejšno število goved, osobito krav tuberkuloznih, bi pač bilo v veliko dobroto mleko uživajočih ljudij, da bi se v govedi ta bolezen, ki zamore, kakor je zdravniško dognano, prouzročiti tuberkulozo v tako mleko zauživajočem človeku, kar najbolj mogoče splošno zatrla.

Kmetijski odsek nasvetuje glede tega drž. zboru, da sklene sledeče predloge na c. kr. vlado:

1. naj da na državne stroške izvrševati temeljite preiskave s tuberkulinom;

2. naj skrbi za to, da se vsem živinozdravnikom da priliko proučiti cepljenje s tuberkulinom.

3. Ako se vlada po teh preiskavah in študijah prepriča o stvari, kakor se kaže po drugih državah, osobito na Francoskem, naj vlada stavi drž. zboru posebne predloge, s katerimi bi se dalo omejiti to govejo bolezen ter vsaj zabraniti, da bi ljudstvo ovarovalo se zastrupljenja oziroma zboljenja po zaužitju mleka od tuberkuloznih krav.

4. Taka vcepljenja bi se morala v prvi vrsti izvršiti v onih čedah, namenjenih za vzrejevanje plemenske živine, katere so nakupljene in vzdrževane iz javnih, državnih sredstev, da bi se vsaj iz takih čred povsem zdrave živali dobivati mogle.

5. Vlada naj da izdelovati tuberkulin, in ga brezplačno prepuščati vsem živinorejcem, ki hočejo rabiti ga za vcepljenje pri govedi.

Tudi je kmetijski odsek stavil več predlogov, kako zabraniti pretečo krizo v sladorni obrti, od katere je odvisno blagostanje tisočerih poljedelcev, ki pridelujejo sladorno peso.

Kolike važnosti je sladorna obrt na pr. za Češko, Moravsko in Šlezijo, naj navedem le, da znaša izvoz sladorja na leto le v inozemstvo okroglo 100 milijonov goldinarjev. Sploh je izračunano, da odpade na delo pri tej obrti in pridelovanju sladorne pese svota 55 milijonov goldinarjev zgolj za delavske moči in to pač kaže, koliko tisoč in tisoč ljudi živi pri tem obrtu.

Kmetijski odsek pa je tudi storil nasvete, s katerimi pozivlje ces. vlado, da z vso strogostjo postopa proti kartelom sladornih tovarn, kateri v takih dogovorih zvezani ceno blaga neprimerno zvišujejo.

Konečno je kmetijski odsek ponovljeno stavil predlog, da se mora sklicati kmetijska enketa, to je, da se zaslišijo kmetovalci iz vseh dežel in pokrajin, da se s tem zadobi zvesta slika dejanskih gospodarskih odnošajev, ter da se potem sklenejo zakoni, po katerih bi bilo odpomoči tužnemu stanju, v katerem se dejansko nahaja avstrijsko kmetijstvo.

Drž. zbor namreč je že v seji 11. nov. 1895 sprejel od kmetij. odseka stavljeni nasvet, da se skliče kmetijska enketa, pa ta sklep je gosposka zbornica zavrgla v svoji seji 18. dec. 1895.

Sedaj nasvetuje odsek, da se pozivlja vlada, da takoj pismenim potom dožene kmetijsko enketo, s tem, da vsem kmetijskim družbam in slovečim kmetijskim praktičnim zvedencem razpošlje vabila in od odseka sestavljena vprašanja, da na ta odgovore. Ko bo vlada te odgovore dobila, naj takoj poroča o tem drž. zboru in potem skliče enketo, v katero naj se povabijo praktični kmetovalci iz vseh pokrajin in dežel po zgledu enkete za obrtnijo, po kateri se je obilno gradiva nabralo za proučavanje odnošajev, v katerih se nahaja avstrijska obrtnija.

Upajmo, da pridejo vsi ti predlogi kmetijskega odseka v jesenskem zasedanju drž. zbora na dnevni red, da predsednik reši dano svojo obljubo — ter da stari državni zbor vsaj v poslednjem svojem delovanju stori nekatere gotovo kmetijstvu zelo potrebne in koristne sklepe.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. junija.

Stališče Badenijeve vlade. Nov dokaz, da je stališče sedanjega avstrijskega kabineta dobro utrjeno, nam podaje „Bud. Tagblatt“, ko objavlja v jedni zadnjih številk nastopno pismo iz Dunaja: „Badenijevo ministerstvo je prejelo ravnokar sijajen dokaz zaupanja našega vladarja. Cesar je namreč pooblastil posamne ministre, da od sedaj nadalje smejo sami nameščevati uradniška mesta VII. plačilne vrste. Dosedaj so smeli ministri imenovati le uradnike do vštevši VIII. razreda, mej tem, ko si je imenovanje VII. in višjih razredov pridrževal vladar sam. Poleg tega smejo nadalje ministri sami odločevati o nekaterih meritornih zadevah, katere so spadale poprej v področje cesarjevo. To dokazuje, da vživa grof Badeni in njegovi tovariši v obilni meri zaupanje vladarjevo. To je pa tudi politično važen moment, s katerim bode moral računati širneji svet.“ — Mi smo tudi tega mnenja.

Gospodska zbornica se je sošla včeraj k zadnji seji v tem zasedanju. Pričetkom seje se je spominjal predsednik grof Trauttmansdorff umrlega člana grofa Vrintsa. Na to preide zbornica na dnevni red. Brez debate se vsprejmó v drugem in tretjem branju sladorni zakon, zakon gledé sklepa pogodbe radi preosnove razmer države do istrijanskega zemljiško-razlastitvenega zaklada, načrt gledé lokalnih železnic, ki se imajo dogotoviti v tekočem letu,

Iz Wörishofen-a,

dne 24. jun.

(Dalje.)

II.

Kot tujcu mi ni bilo prav lahko, izbrati v Inomostu mojemu stanu primerno gostilno, kjer bi bil vsestranski zadovoljen. Sreča je nanesla, da je pri postaji Sterzing, prijaznem tirolskem mestecu, vstopil ljubezniv popotni tovariš, ki me je opozoril na gostilno srednje vrste „Pri sivem medvedu“ ravno nasproti jezuitske cerkve. Bil sem prav zadovoljen; snažna soba in postelja, dve električni luči v sobi, ena v sredi, druga pri postelji, kopališče v hiši, krasen salon in vrt in prav nizka cena. Električna razsvetljava je res vrhunec napredka v tej stroki: kako intenzivna svetloba in vendar mila, očem dobrodejna. Dasi mi šele peti križ leze na pleča, se vendar spominjam, kako sem kot otrok še s trsko svetil mojstru čevljarju, ki nam je prišel čevlje šivat. Petrolej je kmalu izpodrinil trsko, olje in svečo. Vse ga je bilo veselo, češ, to je svetloba, da se kaj vidi pri nji. Sedaj pa je že plin v kot postavljen, elektrika ga je prekosila. Ljubljančani imajo prav, da si preskrbe prej ko mogoče to moderno razsvetljavo, da predaleč ne zaostanejo.

Iz Inomosta prideš lahko po dveh potih v Wörishofen: krajša pot je čez Feldkirch, Bregenz, Lindau in Memmingen, — nekoliko daljša na Kufstein, Rosenheim, München, Türckheim. Jaz sem izvolil drugo zaradi glavnega mesta bavarskega kraljestva, katerega sem hotel saj površno ogledati, — po končanem zdravljenju pa sem bil namenjen, po krajši poti vračati se na Inomost in dalje proti domu.

V Inomostu sem se preskrbel z nemškim denarjem, a pridši v Wörishofen sem čital na voglih, da pride vsako soboto tu sem uradnik bančne firme „Lenchs“, kateri Kneippovcem zamenjuje denarje. Torej se pride lahko v Wörishofen tudi z avstrijskim denarjem, ker na zadnji avstrijski postaji Kufstein tudi naš denar sprejmejo. Vendar pa najbolj kaže, saj za kakih 50 gold. nemških mark in pfenigov v žepu imeti, ker se drobiž vedno potrebuje na potovanju. Nemška marka je 59 kr. naše veljave.

Pri majhni gotični kapelici, ki nosi ime po kralju Otonu, smo prekoračili avstrijsko mejo in drdrali naprej po širni gorski planoti proti srcu Bavarije, mestu Monakovemu. Vsa velika mesta leže na nepreglednih ravninah in ob kaki večji reki, — tako tudi Monakovo na levem bregu deroče reke Isar. Mesto leži precej visoko — 519 m. Alpe niso daleč proti jugu, zato se temperatura rada naglo spreminja in tujec mora zlasti zvečer previden biti, da ne vjame katara.

Monakovo je jedno največjih mest prostrane nemške države ter šteje 350.000 stanovnikov. Središče mesta in prometa je Marijin trg, kakor v Ljubljani. Veličastna je kraljeva palača, povsod mnogo spomenikov, cerkev, gledišč. Imenitnost in slava monakovska je stara pinakoteka s 1400 slikami starejše dobe, razvrstenimi po slikarskih šolah.

Pa še nekaj ima Monakovo posebnega, izvrstno pivo. Tudi o tem sem se hotel prepričati ter moram priznati, da takšne pive kot je monakovski „Löwenbräu“ — v Monakovem natočena in pita — niso doslej še okusila moja usta. Piva je mnogo vrst „Klosterbräu“, „Pschorrbräu“ itd., ki se tudi v Ljubljani toči, a kolika razlika, to pivo pred sabo imeti na viru ali kje drugej. Sploh je pivo po celi Bavarski izvrstno; kjerkoli sem ga poklical, se mi je srce smejalo, da si doma malo časti skazujem tej pijači. Domačini pa so tudi ponosni na svoj „bayrisch Bier“ in ga v velikih kvantitetah vživajo, kar se jim pozna na polnih rdečih licih in obilnem životu. Vratarji na velikanskem osrednjem kolodvoru monakovskem so ti taki štempiharji, da sem jih kar gledal. Dobro jo je zadel dovtipnež, ki je vprašal,

gledé dobave potrebnih sredstev za nakup stavbišča za novo poštno poslopje v Karlovih Varih, gledé dovolitve državnega posojila deželi Kranjski povodom potresne katastrofe, dalje načrt gledé ustanovitve zadrug pri rudnikih. Pri debati o zakonskem načrtu gledé revizije zemljiško-davčnega katastra se oglasi mej drugimi baron Conrad-Eybesfeld. Govornik opozarja na grozen propad poljedelstva posebno v alpinskih deželah ter pripomni, da bi morale nekatere preobložene avtonomne občine povišati občinske doklade vsled znižanja zemljiškega davka, ako bi hotele pokriti izvanredno narasle troške. Povišanje doklad je pa sedaj popolno nemogoče, ker mali kmetovalci nimajo v zadnjih desetletjih prav nič ali pa le malo čistega dohodka. Treba je torej, da se vlada prav posebno ozira na te okolnosti. Predloga se na to sprejme v drugem in tretjem branju. Dr. Millanich poroča dalje v ime davčnega odseka o zakonu glede odpisa zemljiškega davka pri nezgodah vsled uim. Poročevalec predlaga, naj zbornica odobri v poslanski zbornici sklenjeni načrt, poleg tega pa predlaga nastopno resolucijo: Vlada se pozivlje, naj kar najhitreje predloži novelo k zakonu o odpisu zemljiškega davka pri nezgodah, na podlagi katere bi se razširila uporaba tega zakona na one slučaje, v katerih trpi posestnik škodo pri svojih gozdih vsled viharjev ali drugih izvanrednih dogodkov. Predloga s predlagano resolucijo vred se je vsprejela brez debate. S tem je bil rešen dnevni red seje. — Ministerski predsednik grof Badeni izjavi, da je po Najvišjem povelju zaključeno spomladansko zasedanje državnega zbora. — Posebno pomenljivo je iz navedene zadnje seje, da je vsprejela gospodska zbornica sladorni zakon brez vsake debate. Sladkorni baroni ji bodo gotovo hvaležni, kaj pa ogromna večina revnega prebivalstva?

Milenijska razstava v Budimpešti. „Corr. Bur." je objavil predvčeraj uradno vest, da je doseglo število obiskovalcev z dnem 24. t. m. visočino jednega milijona in da je dotično osebo razstavno ravnateljstvo obdarovalo. O resničnosti tega poročila moramo vsekako dvomiti, ako pomislimo, kako malo obiskovalcev je prihajalo v Budimpešto takoj prve dni in da so še te večinoma prisilili na obisk. Kakor znano, so državni in deželni zastopi že vsi prejeli uradne migljaje, naj se korporativno udeleže ogerskih slavnostij. Sedaj so prišle na vrsto tudi obrtne in trgovinske zbornice. Brzojav iz Zagreba poroča o prvem takem „povabilu", katero je doposlal ogerski trgovinski minister Daniel ondotni trgovinski in obrtni zbornici. — Zbornica se je v zadnji seji posvetovala o tem in predsednik Grohov je predlagal, naj se člani korporativno odzovejo temu povabilu. Vkljub topli priporočitvi od strani tajnika Grosića je zbornica vender z 19 proti 12 glasovom odklonila predsednikov predlog in s tem činom pokazala, da se večina zborničnih članov zaveda svojega narodnega čuta. Tako naj bi postopali tudi vsi ostali hrvatski zastopi in se ne dali preslepiti svojim tlačiteljem.

Framasoni in mažarski milenij. Preteklo nedeljo so slovesno blagoslovili novo palačo framasonske lože v Budimpešti. Stavbišče za ložo je darovala mestna občina. K slavnosti so se zbrali framasoni iz vseh evropejskih držav, pa tudi prekomorske dežele so bile zastopane. Pri banketu se je govorilo mažarski, francoski, angleški in srbski. Delegat belgijskih lož se je zahvalil za bratski sprejem, ter je v zvezde koval lepoto Mažarije in nje glavnega mesta. Delegat berolinske velike lože je zavračal Luegerjev izrek, da je vsak Nemec nepoštenjak, ki gre v Pešto. Slednjič je trdil srbski delegat, da se tudi srbski narod veseli napredka mažarskih framasonov.

Črnogorski knez Nikolaj dospe danes iz Dunaja v Belgrad, kjer se mu pripravlja slovesen vsprejem. Za jugoslovanske narode je ta dogodek velepomenljiv, kajti odkar se je Srbija oprostila turškega jarma, še ni stopil noben črnogorski knez na srbsko zemljo. Dolgo časa sta se srbska in črnogorska kneževina prepirali radi prvenstva. Knez Danilo je sicer pri nastopu vlade pisal srbskemu knezu Mihaelu, da mu prepusti vodstvo srbskih aspiracij in bode ponosen nato, da mu sme služiti za stražnika. Toda to prijateljstvo pa se je kmalu razbilo in še le pod vlado sedanjega kralja se je storil zopet korak k zbližanju. Kralj Milan se baje zelo boji tega pohoda črnogorskega kneza in bi ga najraje preprečil, ko bi mu bilo le količkaj mogoče. Kake posledice bode imel njegov obisk, videli bomo pozneje.

Civilni zakon v nemškem državnem zboru. Nemški državni zbor se peča že dalje časa z razpravo o meščanskem zakoniku, posebno veliko posla pa mu provzroča odstavek „civilni ali meščanski zakon." Malo številce odločno katoliških poslancev se zaman prizadeva, da bi se rešilo to velevažno vprašanje kolikor možno v smislu katoliške cerkve. — Posebno odločno je zagovarjal cerkveni zakon posl. dr. Lieber, ki je v daljšem govoru dokazoval, da spada zakon v katoliški cerkvi kot zakrament samo v področje cerkvene oblasti in torej državi pri sklepanju zakonov ne pripada nikaka pravica. Le pri onih verskih družbah, katere država ni pripoznala, je potrebno, da država posreduje pri sklepanju zakonov, da imajo poročenci tudi pred postavno svetno oblastjo zajamčene jim pravice. Toda večina poslancev se ni hotela ozirati na te popolnem opravičene zahteve katoliških poslancev ter s 196 proti 33 glasovom zavrgla njegov predlog in vsprejela določbo, po kateri so neveljavni vsi cerkveni zakoni, ako jim ne sledi civilna poroka. Posebno čudno stališče je zavzemal pri tej razpravi socijalistični poslanec Bebel. — On je izjavil, da bode glasoval s centrumom in sicer s pripombo, da njegova stranka odobruje naslov „meščanski zakon," ker je s tem izrecno pojasnjeno, da se ta zakon tesno zveže z meščansko družbo in da, kader prejenja meščanska družba, dobi naravnim potom tudi zakon — drugo podobo. S tem je nemški socijalistični vodja jasno pokazal, da socijalna demokracija ne odobrava nikake redne zakonske zveze, ampak le divji — turški zakon.

Bivši italijanski ministerski predsednik Crispi se je odpovedal odmerjeni mu pokojnini in zahteval, naj se mu dovoli jedenkratna odškodnina. Najvišji računski dvor mu je včeraj določil zahtevano svoto in sicer v znesku 24.444 lir. V službeno dobo se mu je vračunilo: leto 1848, sledeče dvanajstletno prognanstvo, sicilijanska diktatura, leta 1878, 1887/90 in 1894/96. Italijanski krogi ne morejo nikakor razumeti, kaj je privedlo starega lisjaka do tega koraka. Nekateri so mnenja, da so prazne njegove zasebne blagajne, katere so morale precej trpeti povodom Baratieri-jeve obravnave, drugi pa zopet menijo, da hoče Crispi posnemati znana državnika Baccarinija in Giolittija. Konečno se pa tudi trdi, da je Crispi precej nevarno obolel in se toraj boji, da bi imela država vsled njegove smrti prevelikih koristij. Vkljub raznim slutnjam ostane vendar uganjka nerešena, kajti Crispi ni dobil po krivici naslova — zviti lisjak.

Francija in Madagaskar. Veselje, ki je zavladalo v francoskih vladnih krogih, ko se je vsprejela predloga glede Madagaskarja, se je že jelo nekoliko kaliti. Francoski glavni rezident na imenovanem otoku je nujno zahteval od vlade, naj mu dovoli pet milijonov naknadnega kredita, ter pripomnil, da, ako se ne ugodi njegovi zahtevi, bode kmalu potrebna nova ekspedicija, ki bi zahtevala gotovo več žrtev, kakor prva. V resnici dohajajo iz Madagaskarja v zadnjem času zelo vznemirljiva poročila. Že sedaj se pojavljajo v posamnih delih otoka manjši upori. Francozi niso nikjer varni pred hovaškimi rodovi. Francoska vlada se zelo moti, ako meni, da se pomire Hovaši, ki so bili in ostanejo nespravljivi sovražniki francoskega naroda. Ministerstvo bode toraj rado ali nerado moralo ustreči tej zahtevi, ki pa gotovo ne bode zadnja. Morda bodo Francozi le prenaglo spoznali, da jim Madagaskar ne bode donašal nikakih koristij, nasprotno pa občutno škodo.

---

kaj je Monakovec, kedar vstane in kaj, ko spat gre. Razloček je edino ta, da je zjutraj „ein Bierfass", zvečer pa „ein Fassbier".

Monakovo ima tri kolodvore, iz vsacega teko železne kače na vse strani, zato mora ptujec paziti, kje se bode ustavil, da ne bo zaman tratil časa.

Ko sem si Monakovo ogledal, me je odpeljal vlak proti zapadnemu delu Bavarske, ki nosi ime bavarska Švabija. Vozili smo se vseskozi po ravnem, čez močvirnate travnike, vrsteče se z majhnimi gozdiči. Blizu majhnega gozda se je pasla čisto na planem mlada srnica; — prav nič se ni ustrašila plaha živalica, ko je vlak pihal mimo nje, ampak trgala naprej sladko travico. Divjačine imajo, kakor sem pozneje izvedel, prav mnogo na Bavarskem. Pri postaji Buchloe se odcepi stranska črta na Kaufbeuern in Kempten. Še dve postaji in dospeli smo v Türkheim, odkoder je z vozom še tričetrt ure v Wörishofen. V kratkem bo vezala električna železnica obadva kraja. Vse je že skoraj dodelano, v dveh mesecih upajo že odpreti vožnjo. Gotovo bo Wörishofen s to železnico še več pridobil, kajti ceste so tu zelo slabe, ker je zemlja mehka, ilovnata in je nimajo s čem posipati. Kdor močno bolan v Wörishofen pride, mu je ta vožnja od Türkheima do zdravišča silno mučna in neprijetna.

(Dalje sledi.)

Cerkveni letopis.

Sv. Ivan Krstnik.

(Ain Karem, Machaeros, Sebaste.)

Sveti Ivan in kres! Koliko radostnih spomiuov in občutkov, koliko upov in sanj o sreči, koliko nedolžnega veselja in domače zabave vzbudi ta narodni praznik. „Sveti Jovan mi je došao u kuću", pravi Jugoslovan, vabeč sosede in prijatelje na pir, da praznuje „v bratstvu" svojega patrona. Skoro ni ga svetnika, ki bi bil pri Slovanih tako priljubljen in češčen, ki bi dajal pri krstu toliko kristijanom svoje ime, kakor sveti Ivan Krstnik. Res je, da izvirajo raznovrstni prestari, večinoma babjeverni običaji, ki se dandanes ob kresu vršé, iz poganskih časov, ko so pogani ta najdaljši dan v letu častili solnčno moč kot boga,*) ali pravo češčenje sv. Ivana kot svetnika je iskati v njegovi izredni svetosti. Že angelj je Zahariji napovedal njegovo imenitno službo in svetost, rekoč: Ta bo velik pred Bogom in ne bo pil ne vina ne opojne pijače in bo napolnjen s svetim Duhom že v maternem telesu. (Luk. I, 15.) Sam Božji naš Zveličar je obiskal, ko je bil še v maternem telesu, svojega predhodnika in njemu prvemu poklonil svoje milosti. Zakaj sveti Ivan se je radoval o Zveličarjevem prihodu, bil je napolnjen s svetim Duhom in očiščen podedovanega greha že pred svojim rojstvom. Pri njega rojstvu pa so se godili taki čudeži, da se je njih glas raznesel po celem Judejskem gorovju. Njegovo sveto in spokorno življenje, njegova ponižnost in junaško zatajevanje, njegova gorečnost za čast božjo in zveličanje duš, njegovo neustrašljivo bičanje hinavskih farizejev in pohotnega kralja Heroda, naposled njegova tragična smrt so od nekdaj v srcu vseh pravomislečih vzbudila po pravici — občudovanje. Sam Zveličar, večna resnica in pravica, je izustil slovesno o njem te-le odlične besede: Resnično vam povem, ni vstal izmed rojenimi od žene, ki bi bil večji ko Janez Krstnik. (Mat. XI, 11.)

Drugi preroki starega zakona so želeli videti Odrešenika in so prerokovali o njem, sveti Janez Krstnik pa je s prstom kazal nanj in ga v Jordanu celo krstil. Kaka čast, kaka sreča, kaka milost! Zato pa tudi tekmujeta zapadna in vzhodna cerkev, da bi tacega svetnika dostojno častila. Katoliška cerkev ne praznuje samo njegov rojstni dan 24. junija (katera čast se poleg Jezusa Kristusa in Mariji Devici nobenemu svetniku ne skazuje), ampak tudi njegovo obglavljenje 29. avgusta in celo njega čudežno spočetje 24. septembra (v vzhodni cerkvi 23. septembra). Od desetega stoletja sem ima praznik sv. Ivana Krstnika oktavo. Nekdaj so se celo ta dan, kakor rojstni dan Kristusov, maševale tri maše. Tudi v litanijah in mašnih molitvah zavzema sveti Ivan odlično mesto pred drugimi svetniki.

Vzhodna cerkev slavi isti dan rojstvo „častnega in slavnega preroka, predhodnika in krstitelja Jovana", kakor zapadna (seveda 12 dnij pozneje) ter ga šteje za zapovedani praznik. Rusini, najbrž tudi Rusi, venčajo ta dan hiše z rožami krog in krog strehe. Vrh tega praznuje vzhodna cerkev še trikratno „obrětenije" (najdenje) glave sv. Ivana in je posvetila vsak torek v tednu k časti tega svetnika. Kako zelo časti Jugoslovan sv. Ivana, kažejo tudi besede, s katerimi zaklinja bližnjega v nesreči svoji: Kumim te Bogom in svetim Jovanom, pomozi!

„Kje pa je rojstni in pogrebni kraj tega velicega svetca?" bosta vpraševala marsikateri slovenski Ivan in Ivanka. Kaj pravijo o tem teologi, starinoslovci? Ali o tem ni nič gotovega? Katero mnenje je verojetno?

O rojstnem kraju sv. Ivana Krstnika se še dandanes prepirajo učenjaki, vendar prevladuje mnenje, da je bil rojen v vasici Ain Karem, ki slove pri kristijanih „Sveti Ivan v gorovju", poldrugo uro od Jeruzalema proti jugozapadu. Ker sveti Luka I, 39, piše, da je Marija Devica podala se obiskat svojo teto Elizabeto „v mesto Juda", je rojstni kraj sve-

*) Beseda „Kres" ni slovanska, ampak najbrž perzijska ter pomenja taisto, kar Kores, Koreš (ime kralja Cira), to je solnce. Glej Krekovo „Einleitung in die slavische Literaturgeschichte", II. izdaja, str. 394.

tega Ivana iskati v pokrajini judejski, ako se vzame Juda v širšem pomenu za Judejo, katera je obsegala za časa Kristusa rodove Juda, Benjamin, Simeon Dan in celo nekatere zemlje onstran Jordana, ali pa samo v zemlji rodu Juda (v ožjem pomenu). Zaradi tako splošne opomnje evangelistove o domu sv. Ivana starišev se pulijo različna mesta judejska za čast, biti rojstni kraj Zveličarjevega predhodnika.

V srednjem veku so nekateri svetopisemski razlagalci menili, da je z besedami „v mesto Juda“ označen Jeruzalem, glavno mesto Judeje.

Baronij, Papebrok, Kornelij a Lapide, Kaulen menijo, da je treba misliti na Hebron, za Jeruzalemom najimenitnejše in najstarše mesto rodu Judovega, kjer so v resnici stanovali judovski duhovni.

Proti tema dvema trditvama pa je opomniti, da, če je že res hotel sveti Luka govoriti o Hebronu ali Jeruzalemu, bi ju gotovo imenoval s pravim njih imenom, kakor dela drugod, o njih pišoč.

(Dalje sledi.)

Znanost.

Znamenita iznajdba.

Vsakdo ve, kako veliko ulogo igra v sedanjem času premog. Toda, vse kar je na svetu, je minljivo, in to velja tudi o premogu.

Statistično se da dokazati, da čez 670 let srednja Evropa ne bo imela več nobenega premoga, severnoameriške države pa že čez 650 let ne. Še mnogo prej bodo izginili premogokopi na Avstrijskem in v Belgiji. Kaj bo potem?

Tehniki že sedaj skrbe za bodočnost. Njihovo načelo je, da premog mora ostati v službi človeštva tudi zanaprej. Da pa se bo to lahko zgodilo, ne sme se več z njim ravnati tako luksurijozno kakor doslej. Premog moramo sedaj najprej spremeniti v gorkoto, iz gorkote še le dobimo mehanično gibanje. Naj tej poti pa se poizgubi 90 delov moči, in le 10 delov se uporabi za delo. Ta izguba bi se dala odvrniti, ako se posreči, kemijsko energijo spremeniti v električno energijo in to potem uporabiti za mehanično gibanje. Kajti iz kemijske sile dobimo lahko skoro brez vsake izgube električno in ravnotako iz električne mehanično. Kot najboljše sredstvo za to spremembo se ponuja kak galvanski element, v katerem razje kislenik na sličen način premog, kakor v navadnih elementih žveplena kislina cinek. In res tehniki že dolgo časa iščejo takega elementa.

Elektrotehnik Jablochkoff je mislil, da je našel označeni element, ko je sestavil premog in železo v raztopljenem solitarju. Toda tok je bil preslab. Drugi so devali nikelj in premog v razpuščene okside. L. 1884 sta italijanska fizika Bartoli in Papasogli sestavila galvanski element iz premoga in platina v razpuščenem sodastem lugu. Tudi tukaj je bil tok preslab. Na Angleškem se je pečal s tem vprašanjem E. Brooks. L. 1894 je profesor W. Ostwald pokazal na nekatere nedostatke pri dosedanjih poskusih. Opirajoč se na trditve Ostwaldove je iznašel dr. W. Borchers element, s katerim se da 27% kemijske energije spremeniti v električno. To je bil napredek, vendar še nikakor ne povoljen.

Zato je vzbudila pri strokovnjakih veliko pozornost izjava dr. Alfreda Coehu, ki je letos v seji berolinskega elektrotehničnega društva trdil, da je sestavil galvanski element, ki razje tudi premog. Njegov element je sestavljen iz premoga in svinčenega nadoksida v žvepleni kislini. Tok je jako močen in trajen. Ako se sklene z zunajno silo, ki znaša 100 Ohmov, nastane med anodo in katodo galvaničnega toka električna napetost, ki znaša 1,03 Voltov. Seveda še nam s tem dr. Coehu ni podal vsestransko dovršenega elementa. Praksa še bo le morala vedeti prav uporabiti teoretično stran Coehuove iznajdbe. Toda dr. Coehuu bo ostala zasluga, da nam je prvi podal poraben element s premogom.

S trenotkom, ko bo dajal novi galvanski element prav cene toke, in ko se bo mogel uporabljati v veliki meri na lahek način, nastal bo v obrtnosti in privatnem življenju veliki prevrat. Učeni jezuvit L. Dressel, po katerem smo posneli te podatke (Stimmen a. M. Laach, 1896, 5), pravi, da se bo potem parna doba morala umakniti električni dobi, in da se bodo parni stroji polagoma pometali med staro šaro.

A. P. K.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske

dne 11. junija 1896.

(Dalje.)

Četrta točka dnevnega reda je bila: volitev družbenega podpredsednika. Oddalo se je 112 listkov, izvoljen je bil Josip Seunig s 112 glasovi.

Za odbornike so bili izvoljeni: Vencel Goll, c. kr. gozdarski svetnik s 118 glasovi; Josip Lenarčič, dež. poslanec s 114, Oton Detela, deželni glavar s 110, Franc Witschl, dež. nadinženêr s 101, Janko Žirovnik, nadučitelj v Št. Vidu s 101, grof Barbo z 79, Artur Folakovski, c. kr. okr. živinozdravnik z 70, dr. Maks pl. Wurzbah, advokat z 60 glasovi.

Razun grofa Barbota so bili že vsi tudi dosedaj odborniki. Že tako imajo Nemci velik vpliv pri centralnem odboru, sedaj pa utegnejo še mogočnejši postati.

Kot računska preglednika sta bila za triletno dobo z vsklikom zopet izvoljena Karol Žagar, dež. blagajnik in Fran Triller, dež. rač. oficijal.

Občni zbor je potrdil na predlog glavnega odbora nove kmetijske podružnice na Brezovici, Dobrovi, v Erzelju, v Križu pri Tržiču, na Premu, v Toplicah in v Vodicah.

Glavni odbor predlaga: Občni zbor naj pooblasti glavni odbor, da sme prodati družbeni poskusni vrt, ako se ponudi primerna kupnina, in kupiti v obližji Ljubljane primeren prostor za drevesnico. Na sedanjem poskusnem vrtu se vzgojuje drevje že čez 80 let. Zemlja je torej opešala. Vrt tudi ne zadostuje zahtevam udov. Glavni odbor je moral v bližini vzeti zemljišče v zakup, da zamore vzgojiti zadostno število drevesc. To zemljišče se pa lahko vsak dan kot jako primeren stavbeni prostor proda in družba bi ne mogla vzgojevati sadnega drevja v tej meri, kakor dosedaj. Ako bi se pa kupilo zadosti veliko zemljišče, bi se sadjarstvo še bolj pospeševati zamoglo. Sedanji poskusni vrt bi bil jako primeren stavbeni prostor.

Inženêr Pour meni, da bi bilo primerno za drevesnico v najem vzeto posestvo na Viču.

Tajnik Pirc odgovarja, da na Viču ni zemlja primerna za drevesnico, ker je težka in ilovnata. Dvorec je pa tudi le za nekaj let v zakupu. Drevesnica pa mora vender biti nekaj trajnega, ker se mora drevje več let vzgojevati.

Vikar Hladnik vpraša, kaj bode s kegljiščem, katerega imajo bogoslovci v razvedrilo in zabavo na poskusnem vrtu kmetijske družbe? Potem pa stavi resolucijo:

Glavni odbor naj ima, ko bode iskal primernega zemljišča za novo drevesnico, pred očmi, da bi se kedaj na dotičnem kraju ustanovila zimska kmetijska šola. Zimske kmetijske šole so na Nemškem in po nekaterih krajih na Avstrijskem. Zimske kmetijske šole so jako primerne za navadnega kmeta ki ne more po leti pogrešati sina pri delu. Sedaj gredo na kmetijske šole večinoma taki, ki iščejo službe kot oskrbniki. Na domu jih le malo ostane. V zimskih kmetijskih šolah bi se pa kmečki sinovi učili samo po zimi sadjarstva, mlekarstva in druzih važnejših predmetov. Ker bi gotovo prišlo mnogo kmečkih sinov v tako šolo, bi se umno kmetovanje kmalu pospešilo.

(Dalje sledi.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 28. junija: 5. pobink. evang. o farizejski pravičnosti. Mat. 5. Leon II. p. Ponedeljek, 29. junija: Peter in Pavel. Torek, 30. junija: Spomin sv. Pavla. Sreda, 1. julija: Nicet šk. Četrtek, 2. julija: Obisk. D. M. Petek, 3. julija: Helijodor šk. Sobota, 4. julija: Urh šk. — Lunin spremin: Zadnji krajec 3. julija ob 2. uri 21 m. zjutraj. — Solnce izide 1. julija ob 4. uri 19 m.; zaide ob 7. uri 48 m. — Dan se v juliju skrči za 50 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. junija.

(Slovesno sv. mašo) za pokoj cesarja Ferdinanda so danes opravili v stolnici prevzv. gospod knezoškof. Dah. opravila so se vdeležili deželni predsednik baron Hein, deželni glavar Oton Detela in načelniki raznih druzih civilnih in vojaških uradov in zastopov.

(Umrl) je danes dopoludne ob 10. uri v Brežicah č. g. P. Maksimilijan Senica, frančiškan. Pokojnik je bil rojen 30. jan. 1831 v Celji, v maš-nika posvečen 21. sept. 1856. Več let bil je apostolski misijonar v Chile. Pogreb bo v ponedeljek popoludne ob 4. R. I. P.

(Premembe v pravosodnem ministerstvu.) Z Dunaja se poroča graški „Tagespošti“: Odkar je bil imenovan pravosodnim ministrom grof Gleispach, so se pri uradništvu tega ministerstva vršile že mnogo važne premembe. Na mesto upokojenega sekcijskega načelnika Plitznerja je prišel v najboljših letih generalni advokat dr. pl. Kuber, ugleden in odličen član generalne prokurature pri najvišjem sodišči. Ob jednem zapusti ministerstvo tudi Filip Abram, ki je bil od l. 1892 ministerski svetnik in je zopet imenovan dvornim svetnikom pri najvišjem sodišči, kjer je kot dvorni svetnik služboval od konca osemdesetih let do svojega imenovanja minist. svetnikom. Njegov referat prevzame ministerstvu prideljeni nadsodišča svetnik dr. Karol Schrübel, ki je pisarniški ravnatelj v ministerstvu. V njegovih rokah je sedaj osebni referat za okrožje graškega nadsodišča. Abramova vrnitev k najvišjemu sodišču nehote spominja na njegovo premeščenje v ministerstvo leta 1892. Tedaj je bil določen neki svetnik graškega nadsodišča, toda Slovenci so pri tedanjem pravosodnem ministru grofu Schönbornu v zadnjem trenotku preprečili njegovo imenovanje, in bil je pozvan dvorni svetnik Abram. — Ni dobro znamenje, da je „Tagespošta“ vesela!

(Slavnostni večer v Alojzijevišču.) Vabilo k slavnostnemu večeru, ki ga preredé hvaležni Alojzniki v spomin petdesetletnice Alojzijevišča v sredo, dne 1. julija 1896. — Začetek ob 7. uri. — Dvorana v I. nadstropju. — Vspored: 1. „Pozdrav“. Zložil in predava VI. Ivan Prijatelj st. 2. „Slavnostni govor“. Govori VIII. Frančišek Rebol. 3. „Mladi mornar“. Šesteroglasni mešani zbor s samospevi. Na besede dr. Josipa Debevca zložil v spomin rajnemu knezoškofu Antonu Alojziju Wolf u o petdesetletnici Alojzijevišča Anton Foerster. 4. Jos. Schneider „Fides et scientia“. Deklamuje VII. Jan. Juvan. 5. Emanuel Bach „Pomladna romanca“. Za harmonij in klavir priredil Waldemar Schneider. Igrata VIII. Valentin Zabret in VIII. Peter Janec. 6. Dr. Fr. Liszt „Ss. Ciril in Metod“. Moški zbor. Na harmoniju spremlja VIII. Peter Janec. 7. Josip Seeber „Das Bild“. Deklamuje VIII. Valent. Zabret. 8. Pavel Hassenstein „V maju“. Duo za harmonij in klavir. Igrata VI. Frančišek Kimovec in VI. Matija Volk. 9. Mihael Opeka „Ob Koloseju“. Deklamuje VI. Ivan Prijatelj st. 10. „Živa podoba“. Trivij: gramatika, retorika, dijalektika, in kvadrivij: muzika, aritmetika, geometrija, astronomija. 11. „Laudes Hincmari“. Za moški zbor in samospeve s spremljevanjem na harmoniju. — Petje vodi učitelj glasbe v zavodu, gospod prof. Anton Foerster.

(Kresijsko poslopje v Ljubljani.) Vsled sklepa presojevalcev, izvoljenih za presojo konkurenčnih načrtov za zgradbo novega poslopja na mestu bivše meščanske bolnišnice v Ljubljani z dne 11. maja 1896, glasečega se: da z ozirom na to, ker nobeden izmej izročenih projektov ni sposoben, da bi se brez bistvenih sprememb mogla zgradba po njem izvršiti, odlikovani so bili po izreku teh presojevalcev izmed devet izročenih projektov sledeči: Projekt z geslom „Ljubljanica“, arhitekta in stavbinskega mojstra v Pragi, Josipa Schrantza; projekt z geslom „Haemona“, arhitekta Viljema Jelinka na Dunaju. Med navedena projekta razdeljena je bila prva cena, obstoječa iz 2000 kron, tako da na vsak teh projektov odpade darilo 1000 kron. Med projekt, označen s „zlato zvezdo“, avtorja Alojzija Heinzla jun., diplomiranega arhitekta v Zagrebu, ter projekt z geslom: „In novo življenje cveti zopet iz razvalin“ c. kr. profesorja Leopolda Theyerja v Gradcu razdeljena je bila razpisana cena 1200 kron tako, da na vsak teh projektov odpade darilo po 600 kron.

(Iz Velike Doline.) Na kresni dan ogrinjale so štiri težakinje koruzo. Ko se vlije ploha, stopijo pod vrbo vedrit. Kar se zabliskne in udari v vrbo. Šestnajstletna Tažica Mustafič bila je takoj mrtva, tri pa so odnesli v nezavesti. Jedni se je potem hudo mešalo, naprej je upila, da gori.

(S Preddvora) 26. t. m.: V mesecu juniju je pričela voziti dvakratna pošta iz Kranja do Kokre. Prva odide iz Kranja okoli 6. ure zjutraj, druga po eni uri popoldne; v Kranj pa pride nazaj prva popoldne okoli tretje ure, druga pa zvečer po sedmi uri. S to naredbo je zdatno zboljšana zveza Kranj-Železna Kaplja. — Za voznike po državni kokerski cesti je pa zelo važno, da že od pomladi sem po-

pravljajo to cesto, vse klance so znižali. Podjetnik g. Lončarič je sedaj prevzel še uravnanje ceste proti Jezeru na Koroškem. Hribolazcem bodi naznanjeno, da dela letos planinsko društvo drugo kočo v Suhem dolu sredi Grintovca.

(Iz Hrenovic,) 26. junija. Pri nas je včeraj 25. t. mes. že zopet strela udarila v neko hišo v Šmihelu, jo precej poškodovala, vendar pa ni zažgala ali pa kakemu človeku kaj škodovala. Le na otroka, v zibeli spečega, je padlo malo ometa iz stropa, pa mu ni nič škodovalo.

(Iz Vač.) Minulo nedeljo smo končali šestnedeljno pobožnost sv. Alojzija. Udeležencev je bilo precejšno število. Ob jednem smo obhajali tudi 51letnico cerkvenega posvečevanja naše lepe in veličastne župne cerkve sv. Andreja. Ljudstvo domače in iz bližnjih župnij se je udeležilo v polnem številu te slovesnosti. Pa zakaj bi se ne? Saj „lepota hiše božje“ vsakega vleče. Da je naša cerkev res lepa in krasna, je na okrog dobro znano. Letos je dobila še nov kras. Po prizadevanju in vstrajnosti sedanjega velečast. g. župnika J. Golmajerja smo dobili novo bandero iz čistega svilnega damasta 3 metre dolgo in 2 metra široko, novi altarni prt iz bele svile, v katerega je umetno vezeno sladko ime Jezusovo iz pravega zlata, in lepo pregrinjalo za altarne stopnice. Vse blago in delo stane 668 gld. ter je izvršeno zelo okusno, solidno in po primerni nizki ceni. Naročeno je bilo pri g. Ani Hofbauer-jevi. — Mimogredé omenim, da se imamo v naših krajih nadejati sploh prav dobre letine. Sadno drevje in polje obeta dosti pridelkov. Bog nas varuj kake uime!

(Resolucije, sklenjene na shodu v Račah,) o katerem smo že poročali, se glase: 1. Na ljudskem shodu v Račah zbrani Slovenci odobravamo, da so naši poslanci zapustili deželni zbor štajerski in se trdno nadejamo, da se ne vrnejo tje, dokler ne dobijo od vlade, pa tudi od nemške večine zadostnega poroštva, da se bodo narodne pravice in potrebe Slovencev spoštovale in dejanski priznavale povsod, zlasti pa z ozirom na deželni odbor, deželni šolski svet, deželno gimnazijo v Ptuju, deželno vinorejsko šolo v Mariboru in deželne železnice; 2. svojim deželnim in državnim poslancem izrekamo polno priznanje, trdno zaupanje in domoljubno zahvalo; 3. doplačevanje k vzajemnim stroškom v razmeri 70 : 30 odst. je za naše avstrijske dežele krivično in že neznosno in le v razmerju 57 : 43 bilo bi vsaj nekoliko opravičeno; sedanja colninska in trgovinska zaveza z Ogersko je pa zlasti našemu kmetovalstvu pogubna in se ima pravočasno, t. j. še letos odpovedati. Ako ni mogoče tudi našemu kmetovalstvu pravične in ugodne sprave z Ogersko dognati, ne plaši nas to zelo nič, ampak želeti moramo, da obveljajo zopet colninske razmere, kakoršne so bile do leta 1851., da se namreč na meji zopet pobira colnina od vseh gospodarskih pridelkov ogerskih, k nam namenjenih.

(Vtonil je.) Pod tem naslovom smo poročali v včerajšni številki, da je padel sin užitn. preglednika gosp. Verovšeka raz zidani most v Kurji Vasi in utonil. Danes smo pa naprošeni to poročilo v toliko popraviti, da je šel deček po stopnjicah k vodi umivat si noge, na sredi stopnjic pa mu je izpodletelo ter je padel v vodo. Deček se je moral že pri padcu na stopnjicah smrtno raniti, ker je plaval vrhu vode. Iz vode ga je potegnil delavec Lipovšek.

(Nezgoda.) Dne 25. junija je posekana smereka ubila 20letnega drvarja Matija Cvetek na Pokluki. Ko je smereka padala, se ji ni mogel dovolj hitro umakniti. Oplazila ga je z vrhom na glavo, da je čez dve uri umrl. Duhovne pomoči ni bil deležen, ker je bilo predaleč v Gorje ali na Koprivnik.

* * *

(Lepa vstanova za napravo delavskih stanovanj.) Povodom 50letnice cesarjevega vladanja se je osnovalo na Dunaju društvo v imenovano svrho. — — Presvitli cesar je dovolil, da se sme iz zaklada za razširjevanje mesta za delavska stanovanja porabiti 250.000 gld.; prva nižjeavstrijska hranilnica je darovala 250.000 gld.; nižjeavstrijska trgovinska zbornica 25.000 gold. i. t. d. — Ali bi ne bilo umestno, da tudi pri nas v Ljubljani novo društvo, ki se je pred kratkem vstanovilo, prav hitro prične svoje delo?

* * *

(Goričan A. Gabršček in Kranjci.) Po dolgih borbah so srečno minuli časi, ko je svet nas Slovence poznal le kot Štajerce, Kranjce, Korošce, Primorce itd.; naši nasprotniki nas kličejo s pravim imenom: Slovenci. Urednik „Soče“ A. Gabršček pa hoče zopet vveljaviti stara imena hujskajoč rojake iz raznih slovenskih kronovin. V zadnji „Soči“ namreč piše: V Št. Petru pri Gorici bo v nedeljo, kakor smo naznanili že v „Primorcu“, shod, kateri je sklical jako zahrbtno kaplan Knavs, osrečevalec goriških Slovencev, došel nam s Kranjskega. Da bo Kranjsko šušmarstvo popolno, pridejo baje iz Ljubljane štirje glavni kričači, med njimi neki Gostinčar, povsem neznatna osebica, goriškim Slovencem neznana visokost. Pride tudi glavni „Slovenčev“ kolovodja dr. Krek. Zadnji „Pr. L.“ ni nič omenil tega shoda. Razglase ga le z lepaki. Hoteli so ga tiskati v naši tiskarni, a dela nismo hoteli vsprejeti.“ — Kako nesebičen je kramar g. A. Gabršček, niti lepakov za ta shod ni hotel natisniti, prišel je ob zaslužek, toda rajši to, nego bi se pregrešil proti svoji — vsemogočnosti! — Kakor se vidi, nima urednik Gabršček nobenega druzega argumenta proti shodu razen, da se ga vdeleži nekaj kranjskih kapelanov s svojim kranjskim šušmarstvom. — Upamo, da ta argument pri zavednih goriških Slovencih, kateri se nočejo vklanjati Gabršku, da bi ne smeli gledati čez goriške meje, ne bo obveljal. Zavedni Slovenci ne delamo nobenega razločka mej posameznimi slovenskimi kronovinami. Sploh pa g. Gabršček ni vselej tako proti Kranjski. Kadar treba prositi podpore za mladinsko knjižico, katero izdaje g. Gabršček, takrat je pa tudi kranjski deželni zbor dober, ki je v ta namen letos dovolil 180 gld. — Andrej Gabršček, ne smešite se pred svetom s takimi — lepaki!

* * *

(Novice iz Amerike.) Dne 30. majnika je duluški vladika M'Golrick posvečeval svoje bogoslovce. Izmed slovenskih bogoslovcev sta prejela subdijakonat gg. Andrej Smrekar in Jos. Knafelc, nižje redove pa gg. Mihael Tušek, Ivan Seliškar in France Keržе. — Dne 17. junija sta slovenska duhovna gg. France Jager in Ant. Vilman odpotovala v svojo domovino.

* * *

(Na graškem vseučilišču) je za prihodnje leto izvoljen rektorjem dr. Anton Weiss, profesor cerkvene zgodovine.

(Šivalni stroj — jubilar.) Letos obhaja svojo petdesetletnico služabnik, ki je postal v poslednjem času neobhodno potreben in katerega najdemo skoro v vsaki hiši, to je namreč šivalni stroj. Elija Howe v Massachusettsu je iznašel prvi šivalni stroj po daljših poskusih in pred petdesetimi leti, torej l. 1846 so patentovali njegovo iznajbo v Ameriki. Iznajditelj Howas se je moral mnogo truditi in pravdati, predno je prišla v veljavo njegova iznajba.

(O povstanku izraza „konjska sila“,) kateri zaznamuje, kakor znano, silo, ki vzdiguje v jedni sekundi 75 kg težko utež jeden meter visoko, je brati v nekem listu nastopno: James Watt, iznajditelj parnega stroja, je dobil nalog, napraviti v pivarni v Widbradu na Angleškem parni stroj, ki bi mesto konj gonil vodno sesalko. Šlo se je pa sedaj zato, kako moč mora imeti stroj, da bo dovedel ravno toliko vode, kakor jeden močan konj. V to svrho je napregel pivovar svojega najboljšega vranca ter ga osem ur neprestano gonil na okolu, kolikor se je dalo. Na ta način je izsesal 2 milijona kg vode; odpade torej ravno 75 kg na jedno sekundo 1 m visoko. — To meio je vzel Watt za podlago za svoje proračune.

(Nov način za določevanje časa) hočejo uvesti v Ameriki in se s tem vprašanjem pečajo tudi drugi, posebno pa angleški krogi. Po tem najnovejšem načinu bi se razdelilo leto na trinajst mesecev, od katerih bi imelo prvih dvanajst po 28 in poslednji 29, oziroma v prestopnem letu 30 dnij. Označeni način določevanja časa bi imel vsled tega prednost pred sedanjim, ker bi se dnevi tedna redno vračali skozi celo leto. Ako bi padel n. pr. na 1. januvarija ponedeljek, bi imeli, ker ima vsak mesec ravno štiri tedne, redno skozi celo leto 1., 8., 15. in 22. tudi ponedeljek. To vprašanje bodo, kakor se poroča, podrobneje razmotrivali na pariški svetovni razstavi leta 1900, koder se v to svrho vrši mejnarodni kongres.

(Nesrečno svidenje.) Med mrtve italijanske vojake, kateri so padli v boju pri Adui, so po pomoti šteli tudi sina lekarnarja Nikolaja Speciale iz Palerma. V nedeljo pa nenadoma stopi sin, ki so ga mislili mrtvega, v lekarno svojega očeta. Ta, starček 72 let, je bil toliko iznenaden, da ga zadene kap in se mrtev zgrudi.

(Baratieri), bivši nesrečni italijanski vojskovodja v Abesiniji, je pisal nekemu prijatelju v Trst, da se na Lloydovem parniku pripelje v Trst ter odpotuje v Trident. Kakor znano, je Baratieri rodom Tirolec.

* * *

(Semnji po Slovenskem od 30. jun. do 4. jul.) Na Kranjskem: 30. v Mozelju, v Zagorju za Savo, Mirni peči, na Mali gori, pri sv. Mohorju, Rakeku, Černomlju; 2. jul. v Št. Gothardu, Srednji vasi, Kočevski reki; 4. v Vel. Gabru, Žireh, na Krškem. — Na Slov. Štajerskem: 30. v Gomilnici, Olimji, Rajhenbergu, Spod. Polskavi, Zrečah; 2. jul. pri Novi Štifti (na Ptujski Gori), Pletrovčah, na Tinskem, pri Sv. Tilnu v Vildomu; 4. v Mariboru, Vojniku, na Rečici, Sp. Kostrivnici; — Na Koroškem: 30. v Pontafeljnu; 2. v Kapli. — Na Primorskem: 30. v Terčetu in v Št. Petru (Videm. kant.); 3. v Brezovici; 4. v Rifenbergu.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: g. Minka Rebek v Ljubljani 1 gld.; g. F. M. 5 gld. mesto venca na grob pokojnega g. Ferdinanda Pfeiferja; slavna posojilnica na Slapu pri Vipavi 10 gld.; g. Julij Bučar od zabave v Metliki dne 14. junija 10 gld.; ženska podružnica v Prvačini 20 gld.; šentpeterska moška podružnica v Ljubljani 100 gld. pokroviteljnine. — Vsa čast Šentpeterčanom, ki tako vrlo kažejo svojo skrb za zapuščeni del našega naroda! Živeli darovalci!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Šentpeterska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) priredite dne 5. julija ob 7. uri zvečer vrtno veselico v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Hafnerjevi pivarni na sv. Petra cesti. Natančni program se priobči pravočasno. Slavna narodna društva se pa tem potom naprosijo, na to notico pri prirejanji njihovih veselic ozir jemati.

(Pevsko društvo „Slavec“) priredi slavnosten večer na čast narodnemu ženstvu, kakor smo že poročali, v soboto večer dne 4. julija na vrtu in v stranskih prostorih hotela „Lloyd“. Odbor se vsestransko trudi, da bode ta večer, kateri je sploh prvi, ki se vrši na čast našemu neutrudljivemu in za narodni procvit vnetemu ženstvu, vreden svojega naslova. Veselica vršila se bode v korist družbe sv. Cirila in Metoda, t. j. za družbo, za katere prospeh naše dame sploh največ storijo. Gospod E. Gangl je za ta večer spisal primeren „Proslov“. — Pevsko društvo „Slavec“ opozarja gospode pevce, da je prihodnja skupna pevska vaja v torek dne 30. t. m., zvečer v društveni sobi.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so letos še darovali: V Bolcanu: g. Viktor Vetrih, nadoficijal južne železnice 2 gld. V Cirknici: Rodoljubna gospa Matilda Sebenikar 5 gld. V Černomlju: G. Anton Kupljen, c. kr. notar 3 gld. V Chamu: G. I. Stojnič 8 mark 50 h. = 5 gld. 02 kr. Na Dunaju: Družba slovenskih uradnikov v V. okraju 2 gld., Slovenka v zadnjem večeru slovenskega kluba 2 gld., gg. državni poslanci po g. V. Pfeiferju, in sicer: Visokorodni grof Alfred Coronini 10 gld., dr. Ferjančič, dr. Gregorec, dr. Gregorčič (društveni ustanovnik), ekscel. grof Hohenvart, † kanonik Klun, Koblar, Kušar, Pfeifer, Povše, Višnikar, po 5 gld.; Iv. Nabergoj 3 gl. Na Dunaju so dalje darovali: Gg.: Jos. Stritar, c. kr. prof., Alojzij Kremžar, vodja mag. v X. okr. in mag. svet., Anton vitez Globočnik-Sorodolski, vladni svet. itd., dr. Pavel Turner (društveni ustanovnik). pos. itd. po 10 gld.; dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, minist. tajnik 6 gld.; dr. Klem. Seshun, dvorni i sodni odvetnik 7 gld. (letos drugi dar); dr. Peter Laharnar, min. podtajnik 6 gld., Žiga Sežun, c. kr. likvidator, Rajmund Deu, magaz. šef pri južni žel., Satter Henrik, višji kontrolor pri avstro-ogerski banki po 5 gld.; Davorin Žunkovič c. in kr. stotnik, Jan. Ilc, pol. višji kom., Viljem Schramek, inženêr pri c. kr. gen. ravnateljstvu avstr. drž. žel., Albert Tuschek, blagajnik piv., dr. Peter Miglič, c. in kr. polk. zdravnik, dr. Anton Deles, c. kr. podtajnik v min. za notranje zadeve, Ivan Luzar, rev. pri južne žel. ravnat., gospica Melanija Sittig, učiteljica, Adolf Sluga, gen. zastopnik zav. družbe „Anker“ itd. po 3 gld.; gosp. Lud. Jošt, c. kr. poštni kond. 2 gld. 50 kr., g. Miroslav Šijanec, šol. ravnatelj 2 gld., gg.: Jakob Vrečko, poštni asistent, dr. M. Ploj, c. kr. tajnik v fin. min. (drugi dar), Leopold Cvetnič, c. kr. poštni kontrolor po 1 gld. V Gorici so darovali gg.: dr. Nikolaj Tonkli, odvetnik itd., dr. Henrik Tuma, dež. posl. itd. po 5 gld.; Andrej Gabršček, tiskar in urednik 2 gld. V Hrastju pri Kranju: Veleč. g. Lovro Rožman, duhovnik 5 gld. V Idriji: G. K. Svoboda, c. kr. inženêr 2 gld. V Jesenicah: G. Anton Trevn,

trgovec 5 gl. V Kamniku: G. dr. Karol Schmidinger, c. kr. notar itd. 5 gld. V Komendi: G. Andrej Svetlin 2 gld. V Kobaridu: G. Iv. Lapanja, zemljemerec in deželni poslanec 5 gld. V Kranju: Gg.: dr. Valentin Štempihar, odvetnik, Viktor Globočnik, c. kr. notar in dež. poslanec po 5 gld.; Fr. Omersa, trgovec, Franc Fischer, hotelir, Karol Florijan, posestnik po 2 gld.; Ivan Štele, posestnik, Martin Novak, c. kr. poštar po 1 gld. V Kutni Hori (na Češkem) g. Janez Roscher, c. in kr. stotnik 5 gld. V Ljubljani: Slavna kmet. posojilnica okolice ljubljanske 20 gld.; Slav. družba sv. Cirila in Metoda 10 gl.; g. dr. Jernej Suppanz, c. kr. notar (društveni ustanovnik) 10 gld.; gg. Iv. Martinak, c. kr. dež. sod. svet., dr. Janko Babnik, c. kr. sodni pristav, France Žužek, c. kr. nadinžen., Ivan Perdan, veletrgovec, veleč. Janez Gnjezda, c. kr. prof., Ivan Murnik, ces. svet. itd., dr. Viktor Supan odvetnik po 5 gld., Dragotin Žagar, blagajničar 3 gld. V Ljutomeru: Velč. g. I. Skubala, dekan itd. 2 gld. V Logatcu: G. Franc Majdič, c. kr. okr. živinozdravnik 3 gl. V Novem Mestu: Gg.: dr. Albin Poznik, c. kr. notar 5 gld., dr. Fr. Detelja, c. kr. gimn. ravn. 1 gld. V Ormožu: Slavna posojilnica 15 gld. V Preski (pri Ljubljani): Velč. g. Martin Drčar, župnik 3 gld. V Št. Pöltnu (na Nižjeavstrijskem): G. Valentin Oblak, c. in kr. stotnik 3 gld. V Sedlu (na Goriškem): Veleč. g. Šimen Gregorčič, vikar 5 gld. V Stilifriedu (na Nižjeavstrijskem): Veleč. g. dr. Mih. Mogolič, župnik 5 gld. V Šempasu (pri Gorici): Veleč. g. Blaž Grča, župnik in dež. poslanec 2 gld. V Trbojah: G. Jožef Kržič 1 gld. V Trnovem (pri Ilirski Bistrici): G. Ivan Brinšek, trgovec 5 gld. V Trstu: G. Anton Klodič pl. Sabljadolski, c. kr. šolski nadzornik 5 gld. Na Uncu (pri Rakeku): Veleč. g. Franc Klemenc, župnik 1 gld. V Vitanju (na Štajerskem): Slavna posojilnica 10 gld. — Za toliko darov bodi iskrena zahvala rodoljubnim darovalcem, darovalkam, narodnim zavodom posebno še gosp. drž. poslancu V. Pfeiferju za lepo svoto 63 gld., ki jo je nabral mej gg. slovenskimi državnimi poslanci. Ta plemenita požrtvovalnost za revne slovenske visokošolce na Dunaju zbujaj i nadalje mile Slovence in Slovenke, osobito pa še narodne zavode k daljnemu zdatnemu podpiranju revnih naših dijakov na Dunaju, slednje pa, da se marljivo učé lepo vedó ter svoj značaj utrjujejo za bodoče vspešno delovanje v blagor naroda! — Nadaljne darove vsprejema veleč. gospod dr. Franc Sedej, c. in kr. dvorni kapelan, ravnatelj v Avguštineju, Dunaj, I. Augustinerstrasse 7.

(Jareninsko kmečko bralno društvo) priredi veselico v proslavo svetih bratov Cirila in Metoda dne 5. julija v Jarenini. Začetek točno ob 5. uri zvečer. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Petje. 3. Slavnostni govor vlč. gospoda dekana Jožefa Fleka. 4. Deklamacija. 5. Gledališka igra: „Kateri bo?“ Med posameznimi točkami svira godba. Vstopnina za osebo 10 kr.

(Šaleško pevsko društvo) napravi dne 19. julija veselico v nadvojvoda Ivanovi jami v Hudi luknji, kamor priredi velik javen izlet. Ker bode to prvi izlet v ono votlino, vabi rodoljube k obilni udeležbi odbor.

(Bralno društvo v Rušah) priredi veselico na praznik sv. Petra in Pavla, t. j. dné 29. junija, na vrtu gosp. Josipa Mule-ja. Vspored: 1. Petje mešanega in moškega zbora. 2. Prosta zabava Vstopnina 25 kr. za osebo. Začetek ob 5. uri popoldne. — Blagodušna preplačila se hvaležno sprejmejo.

(Slovenje-bistriška podružnica) sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo, na praznik sv. Cirila in Metoda, dne 5 julija v Slov. Bistrici občno zborovanje po večernicah pri gospodu Petru Novaku z gledališko igro. Pri tej veselici sodeluje pevsko-tamburaško društvo bistriško-črešnjevsko.

Narodno gospodarstvo.

Za drožiste.

Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je poslalo nastopni ukaz tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici:

Trgovske in obrtniške zbornice so podpirale že večkrat po velikih drožistih izraženo želje, da bi se razširile njih pravice pri prejemu lekovin in krasil (kosmetiških predmetov) iz inozemstva.

Z ozirom na to je c. kr. trgovsko ministerstvo sporazumno s c. kr. ministerstvom za notranje stvari in za finance pričelo s primerno premeno dotičnih določb § 16. izvršitvenega propisa k carinskemu zakonu.

Da se pa velikim drožistom že sedaj naklonijo vse one olajšave pri prejemu napominanih predmetov iz inozemstva, ki so v okviru sedaj veljajočih določb dopustne, sporazumela so se udeležena ministerstva v sledečem: Namesto doslej običajne, a v § 16. izvršitvenega propisa ne izrecno odrejene dovolitve od slučaja do slučaja, morajo politične deželne oblasti velikim drožistom na njih prošnje dati splošne prejemne dovolitve za posamezne predmete ali kategorije predmetov in to preklicno za dobo jednega koledarskega leta.

C. kr. carinskim uradom se zaukazuje, da se zadovolje s temi prejemnimi dovolitvami pri izročitvi v njih zaznamovanih predmetov.

Ponudbena razprava.

C. kr. trgovinsko ministerstvo je obvestilo tukajšno trgovsko in obrtniško zbornico o ponudbeni razpravi, ki se vrši dne 4. julija t. l. ob 9. uri v administracijskem odseku bolgarskega vojnega ministerstva v Sredecu radi dobave 7200 parov škornjev za pešce in 800 parov škornjev za konjenike, 8000 parov urbasov, 30.000 parov podplatov i. dr. Blago je oddati do 27. januvarija leta 1897. Kavcije 5 odst. Posameznosti se poizvedo v omenjenem administracijskem odseku.

Telegrami.

Dunaj, 27. junija. Presvetli cesar je danes dopoludne slovesno izročil kardinalski baret kardinalu Agliardiju ob navzočnosti skupnih ministrov in drugih dostojanstvenikov. Po obredu je vsprejel cesar Agliardija v avdijenci.

Dunaj, 27. junija. Včeraj dopoludne je vsprejel cesar predsednika skupnega najvišjega računskega dvora Plenerja v avdijenci, ob 11. uri kardinala Agliardija z nobelgardistom Micciolijem, ob pol 12. uri papeževega adlegata Locatellija in opoludne persijskega poslanika Nerim Khana.

Steyr, 27. junija. Včeraj dopoludne v kaznilnici Garsten navstalo revolto so vojaki udušili. Nekaj kaznjencev je pretilo s silo, ako se ne izpusté štirje v temnici zaprti kaznjenci.

Belgrad, 27. junija. Črnogorski knez je dospel danes z Dunaja. Kralj ga je vsprejel najprisrčneje.

Rim, 27. junija. Sveti oče je vsprejel včeraj deputacijo Rusinov, ki se je zahvalila za imenovanje Sembratoviča kardinalom. Avdijenca je trajala jedno uro. Papež se je zelo pohvalno izrazil o kardinalu Sembratoviču in pokazal zelo živahno zanimanje za napredek katoličanstva mej Rusini.

Madrid, 27. junija. Po poročilu iz Havane je popolno premagana vstaška četa pod vodstvom Mocejevim. Vstaši so izgubili 60 mož; ostali so se razkropili. Španjske čete so zasedle vse utrjene postojanke v pokrajini Pinar del Rio.

Carigrad, 27. junija. Zunanji minister je obiskal včeraj avstro-ogerskega poslanika barona Calice, kar je vsekako v zvezi s korakom, katerega so storili poprej poslaniki glede Krete. Popoludne ga je vsprejel sultan v daljši avdijenci.

Aleksandrija, 27. junija. „Egypt. Gazeta“ poroča, da odpošlje angleška vlada v oktobru 15.000 mož v Egipet.

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi in na živcih, bledo in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preizkušenega učinka je **železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta)** priporočeno od mnogih zdravnikov. — Pol literska steklenica velja 1 gld., pet pol literskih steklenic gld. 4·50. (122 50—19) **2**

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,** železn. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. *Prospekti zastonj in franko.*

GLAVNO SKLADIŠTE MATTONIJEVE **GIESSHÜBLER** najčistije lužne KISELINE

najboljše dijetične in osvežujoče pijače,

preskušene pri **želodčnih** in **črevesnih katarih, obistnih** in **mehurnih boleznih,** katero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo** pri karlovovarijskem in drugih **kopeliških zdravljenjih** in kot **poznejše zdravilo** po 10 27 kopeljih v trajno porabo. (VII.)

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Umrli so:

25. julija. Jožef Verovšek, užitninskega kontrolorja sin, 6 let, je v Kurji Vasi v Gruberjevem kanalu v Ljubljanici vtonil. — Albin Miklavc, krojačev sin, 4 mesece, Krojaške ulice 4, božjast. — Julijana Fink, šivilja, 23 let, Pred prulami št. 17. pljučna tuberkuloza.

Tujci.

25. junija.

Pri *Slonu*: Justus z Dunaja. — Friedberg iz Planine. — Hochsinger iz Čakovca. — Modry iz Budejevic. — Auer iz Judenburg-a. — Höffrer iz Brna. — Wolf iz Vipave.

Pri *Maliču*: Pekarek, Komornek, Slatky, Pichler, Glück z Dunaja. — Baum iz Plzna. — Tschoner iz Inomosta. — Stein iz Toplic. — Lewin iz Berolina. — Zimermann iz Schlukenau-a. — Bortolotti iz Pulja. — Lenk iz Trsta. — Otto iz Wildona. — Winter, Böhm, Maly, Schöpfer, Morawetz, Ruderer iz Gradca. — Vedernjak iz Idrije. — Mayer iz Planine.

Pri *Lloydu*: Rakar iz Izlak. — Pirc z Dunaja. — Federer iz Prage.

Pri *avstrijskem caru*: Repine iz Prema. — Florian iz Beljaka. — Servadic iz Trsta.

Tržne cene v Ljubljani

dné 27. junija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	80	Špeh povojen, kgr.	—	68
Reč, „	7	—	Surovo maslo, „	—	72
Ječmen, „	6	—	Jajce, jedno	—	2
Oves, „	7	—	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	7	80	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	6	60	Telečje „	—	6
Koruza, „	5	50	Svinjsko „	—	70
Krompir, „	2	85	Koštrunovo „	—	38
Leča, hktl.	12	—	Piščanec	—	50
Grah, „	12	—	Golob	—	20
Fižol, „	10	—	Seno, 100 kgr.	1	96
Maslo, kgr.	—	90	Slama, 100 „	2	14
Mast, „	—	70	Drva trda, 4 kub. m.	6	—
Špeh svež, „	—	62	„ mehka, 4 „ „	4	60

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
26	9. zvečer	730·1	16·4	sl. sever	dež	
27	7. zjutraj	731·9	13·2	sl. jzvh.	dež	38·5
	2. popol.	733·6	16·8	„	oblačno	

Srednja včerajšna temperatura 16·8° in za 2·0° pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Antona Pelena in Dan nepremakljivo posestvo (720 gl.), terjatev 149 gld. 70 kr., dné 11. julija in 5. avgusta v Ribnici.

Janeza Krivica iz Bohinjske Bele nepremakljivo posestvo (950 gld.), terjatev 10 gld., dné 10. julija in 10. avg v Radovljici.

Valentina Sajovica iz Sela nepremakljivo posestvo (7957 gld.), terjatev 100 gld., dné 14. julija in 14. avgusta v Kamniku.

Jožefa Juršiniča iz Perudine nepremakljivo posestvo (1162 gld. 50 kr.), terjatev 200 gld., dné 10. julija in 12. avg. v Črnomlju.

Vpis tvrdke.

Pri tukajšnem deželnem kot trgovskem sodišču se je izvršil vpis tvrdke: „Posojilnica in hranilnica v Polhovem Gradcu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo“. Zadruga se opira na pismena pravila z dné 28. maja 1896 in ima namen, pomagati svojim članom v nravnem in gmotnem oziru. Tačasni udje načelstva so: Josip Laznik, župnik v Polhov. Gradcu, načelnik; Jakob Sodnikar, župan ravnotam, namestnik; Blaž Trobec, posestnik na Logu, Jože Trobec, župan in posestnik v Črnem Vrhu, in Lovro Založnik, posestnik v Srednji Vasi, odborniki.

Dalje se je izvršil vpis tvrdke: „I. kranjska lesna zadruga v Ilirski Bistrici, registrovana zadruga z neomejeno zavezo“. Zadruga ima namen, lesne izdelke vsake vrste spečavati, pospeševati lesno trgovino ter delovati na to, da se ista v večjem obsegu s kolikor boljšim vspehom izvršuje, ter se opira na pismena pravila z dné 20. aprila 1896. Tačasni člani načelstva so: Josip Samsa, posestnik v Ilir. Bistrici, načelnik; Andrej Samsa, posestnik na Dolenjem Zemunu, namestnik; Matija Ambrožič, posestnik iz Nove Sušice, Aleksander Spelar, posestnik v Kosezah, in Ant. Znideršič, posestnik v Ilirski Bistrici, odborniki.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem

blizo Novega Mesta, želez. postaja Straža, je tako imenovani **„akrato-vrelec“** z vročo vodo od 28—31° R. Voda, bodisi da se pije, ali da se rabi za kopanje, je izredno zdravilna zoper protin, kostenico, ishijas, živčno bolezen (neuralgie) in zoper razne kožne in ženske bolezni. Na razpolago so basini in porcelanaste banje, lepo uravnane sobe za tujce, društvene dvorane, sobane za igre. V obližji so senčnati sprehodi in igrišča. Dobra restavracija in z nizkimi cenami je v hiši.

Kopališka dôba je od 1. maja do 1. oktobra.

Natančneja pojasnila daje brezplačno

281 7—6 **topliško oskrbništvo.**

(241 15-14)

Izvrstne

c. kr. jedino priv.

škropilnice proti peronosperi

inženirja Živica, katere so se splošno razširile zaradi svoje jednostavnosti, trajnosti, lahke uporabe pri vsakem obdelovanju trtja itd., akoravno so jako zboljšane, prodajamo po dosedanjih nizkih cenah.

Živic in drugovi v Trstu.

Pošiljamo popolne škropilnice na vsako poštno postajo naše monarhije franco: z leseno posodo po **10 gld.,** z elegantno in trdno posodo iz kartona po **11 gld.**

Obrazee s cenikom dopošiljamo radovoljno franko.

Izdelujemu tudi **razprašilnike za žveplo, neprenehljive vinske stiskalnice** itd.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj V.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj VIII.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj III.

Doktorja Otona pl. Trnkóczy-ja

Malaga

s china in železom.

(Malage 225 gr., Cort Chin. 7 gr., Tinct. Malat. ferri 25 gr.)

Skušeno že 20 let pri **krvi revnih, slabotnih, bledih, medlih odraščenih** in **otrokih** kot lahko prebavljiv china-železo-preparat.

Dobiva se 444 3

lekarni Trnkóczy-jevi

poleg mestne hiše v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan s pošto.

1 stekleničica 75 kr.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Sidro

Liniment. Capsici comp.

18—13 **z lekarne Richter-jeve v Pragi** 296

priznano **izvrstno bolečine olajšujoče mazilo** je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh **priljubljeno domače zdravilo** kar kratko kot 726 70-58

Richter-jev liniment s ‚sidro'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro" kot **pristno.**

Richter-jeva lekarna

pri zlatem levu v Pragi.

L. BLAS,

knjigovez in izdelovatelj knjigoveških galant. predmetov

v Ljubljani, Poljanski nasip štev. 12,

se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v naročila na vsakovrstno 441 4—4

vezanje knjig,

najelegantnejše vdelovanje vezenja in prevlečenje **pisalnih map in map za slike, kaset za naročke in ovratnike in rokavice, urinih stojal, okvirov in stojal za fotografije, tobolčic za smodke, passepartout** itd. itd. v plišu, baržunu, atlasu itd. v poljubni barvi in velikosti po zmerni natančnemu delu primerni ceni.

ALOJZIJ VANINO, Ljubljana.

Radi pomanjkanja prodajalniških prostorov sem **odprl**

svojo brusilnico

na Kongresnem trgu št. 3, na dvorišču.

Podpisani se priporoča prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu v nadaljno naklonjenost. Spoštovanjem

469 3—1 *Alojzij Vanino.*

J. Bendik-ova

v Št. Valentinu na Nižjeavstrijskem

maščoba za mazanje in likanje

je najboljše sredstvo **za ohranjenje usnja**

in se dobiva

v Ljubljani

le pri tvrdki

Karol Weber

v Špitalskih ulicah.

Pred ponarejanji svari se sl. občinstvo. 112 25—12

Konjski cvet

(pomnoženi restitucijski tok)

steklenica **1 gld.,** 5 steklenic **4 gld.**

rabi se za drgnjenje v **krepilo konjskih udov.** Ta cvet, mnogo let po izkušenih živinozdravnikih in od praktičnih poljedelcev priznan kot **krepilen, lajša otrpnelost konjskih udov** ter služi v **krepilo** pred in v restitucijo (očvrščenje) **po kakem trudapolnem delu.**

Skušena redilna štupa za živino,

za konje rogato živino, ovce, prašiče i. t. d.

Rabi se skoro **40 let z najboljšim vspehom** večinoma po hlevih, ako **živinče ne more jesti;** zboljšuje **mleko.**

Zamotek z rabilnim navodom vred velja **50 kr.,** 5 zamotkov z rabilnim navodom **samo 2 gld.**

priporoča in razpošilja na vse strani s prvo pošto

lekarnar 113 13

Ubald pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

Ferdinand Stuflesser,

podobar in izdelovatelj oltarjev

v Št. Ulrihu, Gröden, Tirolsko,

priporoča se prečast. duhovščini v **izdelovanje oltarjev in svetih podob iz lesa** v vsaki velikosti.

Ilustrovani cenilnik zastonj in franko.

Odlikovan po sv. Očetu Leonu XIII.

Spričevalo. Občina Zwölfmalgreien je dala popraviti svojo cerkev Loretto pod mestom Bolzan. Ker se je morala prenoviti tudi notranja oprava, tedaj se je naročilo slovito znanemu izdelovatelju oltarjev in podob v sosednji Grödenski dolini, g. Ferd. Stuflesserju, naj izdela nov altar, katerega je v določenem času dostavil. — Gosp. Stuflesser si je postavil s tem nov spomenik svojega umetnostnega duha in pridnosti. Oltar je liki cerkvi izdelan v romanskem slogu s tabernakeljem, s 4 podobami angeljev. Ves gorenji del je umetnostno harmoničen, podobe so idejalne, harmonija barv in pozlačenje se prav dobro prilega očesu, sploh je ves oltar tako dovršen, da ga more i lajik i umetnik pripoznati za mojstersko delo. Solidarnost in umetniška zmožnost g. Stuflesserja sta tù predobro znani in on za tukajšno okolico ne potrebuje posebnega priporočila. To spričevalo se mu izdaje toraj s tem namenom, da njegov glas prodre tudi v oddaljene kraje in se oni, ki potrebujejo jednaka dela, obrnejo nanj. 400 3—2

Občinsko predstojništvo Zwölfmalgreien pri Bolzanu na Tirolskem, dné 21. oktobra 1895.

Predstojnik in dež. poslanec Anton Zelger. — Alojzij Antholzer, kanonik. O. Stanislaj O. C., župni propovednik in član stavbinskega odbora. — Mihael Hutter, načelnik stavbinskega odbora.

Pri rabi 387 8—6

preprog in obšivov

naj se naroče najnovejši vzorci

vzhodno-nemške tovarne za preproge

Gust. Schleising-a

Bromberg (prov. Poznanjsko).

Ti so radi svoje neprekosljive cene in lepote znani v tu- in inozemlju in se pošljejo na zahtevo franko na vse strani.

Pri naročilih vzorcev se prosi za označenje približne cene zaželjenih preprog.

Lepo stanovanje

s **štirimi sobami** in **pritiklinami** oddati je s 1. avgustom v II. nadstropju hiše kamnoseka **Alojzija Vodnika v Kolodvorskih ulicah.** 388 7

Koverte s firmo

priporoča

‚Katol. Tiskarna'

v Ljubljani.

Zobozdravnik Schweiger

ordinuje vsak dan

od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne

v hôtelu ‚pri Maliču' v Ljubljani, sobna št. 25-26.

Najnovejše: **Pariške emajl-plombe, prav iste bôje, kot zobje,** zlato- in platina-plombovanje.

Umeteljno zobovje in posamne zobe v zlatu vstavlja po najnovejši metodi, tudi v kavčuku. — Za vsa dela jamči popolnoma. 324 10

Št. 19.748. 467 3—1

Razglas.

Pri podpisanem magistratu izpraznjeno je službeno mesto

konceptnega pristava

s plačo letnih 1000 gld., aktivitetno priklado letnih 200 gld. in s pravico do dveh petletnic, in pa **služba**

konceptnega praktikanta,

za katero je določen adjutum 600 gld. na leto.

Prosilci za te dve službeni mesti morajo dokazati, da so zvršili juridične študije in prebili z dobrim vspehom teoretične državne izpite in pa praktični izpit v političnem uradovanji.

Oni, ki praktičnega izpita še nimajo, namestijo se provizorno in se morajo zavezati, da naredé ta izpit vsaj v teku treh let.

Vrh tega je dokazati starost, potem znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi in vse druge merodajne razmere prosilčeve.

Prošnje, opremljene z omenjenimi dokazili, vložiti je

do 31. julija t. l.

pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

23. dan junija 1896.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Slovensko-nemški slovar.

Izdan na troške rajnega knezoškofa Ant. Al. Wolfa.

Uredil

M. Pleteršnik.

Dva zvezka (118 pôl vél. osm.), nevezana 11 gld. 50 kr., vezana v polfranc. izvirnih platnicah 14 gld. 50 kr.

Priporočilna naznanila

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Odlikovana sta bila na svetovnih razstavah
z diplomo in svetinjo
v Bruselju (Belgija) **1888. l.**
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan

izdelovatelja orgelj v Kamnigorici (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
— in vsakovrstnih poprav. —

Od leta 1880. do leta 1895. sta izdelala **55 novih orgelj** in izvršila nad **200 poprav.**

Priporočilna pisma najboljših veščakov so **na razpolago.**

Matija Horvat
čevljarski mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga od najpriprostejše do najfinejše oblike.

IVAN JAX

v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastonj in franko. pristrojev za vozarenje.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 17.
priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo **zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kadilnic** itd. v raznem zlogu izvršenih. Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter prenavlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive kovine po nizki ceni.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8, pol. Alojzijevišča
priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše **izdelovanje**
monštranc, ciborijev, kelihov, tabernakeljev, svečnikov, lestencev, križev itd.
iz najboljše kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

Franjo Toman
podobar in pozlatar, Križevniški trg 1, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izdelovanje **cerkvenih in sobnih del** po nizki ceni in priznano natančni izvršitvi. V zalogi ima **sv. razpela, okvire** (Goldleisten), slike, cofe, krogljice za vrvi itd.

J. Kopač,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporoča prečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu **pristne**
čebelno-voščene sveče
klg. po 2 gld. 45 kr.
Za pristnost jamči s svoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Avstro-Ogerski monarhiji.

Zajamčeno **pristne čebelno-voščene sveče, voščene zvitke in méd** priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lectar, trgovina z medom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.
Dobiva se tudi méd v satovji, pitanec in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega **brinja** in **brinjevca, medenega žganja, lastnega izdelka.** Kupuje **méd v panjih, sodčkih,** pa tudi **vosek in suho satovje.**

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopij
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča, vrtove, kopališča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče

Stol iz trdega lesa, politiran v orehovi barvi, velja samo **1 goldinar.**

Drag. Matković
brivec in vlasuljar
v Ljubljani, Stolni trg štev. 11
se priporoča v najtančnejše izvrševanje vseh v **brivsko in vlasuljarsko obrt** spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvijo.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporoča'a se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v **njujino stroko vštevajoča se dela** v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno po najnižji ceni. Prekupcem priporočata **oljnate barve** v ploščevinastih pušicah. Največja zaloga **karbolineja, maščobe za konjska kopita in usnje.**

Pečár **IVAN URAN** Pečár
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporoča p. n. čast. občinstvu svojo veliko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po **nizkih cenah.**

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandiji pri Novem mestu
(na Dolenjskem)
priporočata lepo svojo zalogo
lončenih pečij, štedilnikov
in vseh v njih stroko spadajočih trpežno v ognji izdelanih predmetov po prav nizki ceni. — **Zaloga v Ljubljani** je v Židovski ulici, zastopnik g. Kališ na Prešernovem trgu.

LUKA VILHAR urar v LJUBLJANI
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporoča svojo zalogo

zlatih in **srebrnih žepnih ur, nihalnih, stenskih** in **ur budilnic**
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča **vsakovrstno moko** po različni ceni, **otrobe, koruzo** in **koruzno moko.**
Prodaja na drobno in debelo ter zagotavlja uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjadjo
v Ljubljani, Semeniščе (za vodo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga po najnižji ceni.

Zaloga rezilnega orodja in kirurgičnih inštrumentov
Ljubljana Stari trg 6. **Alojzij Vanino** Ljubljana Stari trg 6.
priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu **nože, škarje, britve** itd. iz najboljšega jekla po nizki ceni. — Brušenje in poprave izvršuje točno.

Frano Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v **pleskarsko obrt** spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje **Ahčin**
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p. n. občinstvu v vsakovrstna **stavbinska ključarska dela** Izdeluje trpežno izdelana **štedilna ognjišča,** ima v zalogi **ključe iz aluminija.** Posebej še se priporoča v izdelovanje **cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telegrafov** in **telefonov.**
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije,** — odstranjuje **zobne bolečine** z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi hiši, I. nadstr.

Franc Pavšner krojač v Ljubljani, Valvazorjev trg 4 nasproti c. kr. gimnaziji
se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v naročila na **duhovniško in civilno obleko** po poljubnem kroju. zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporoča v **podkavanje konj** in **raznovrstnih vóz,** ima tudi v zalogi
raznovrstne vozé in sani
ter jih izdeluje po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: **garnitur, divanov, žimnatih in modrocev na peresih** itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni — Ponudi se tudi **v tapeciranje in dekoriranje dvoran in sob,** katere **tudi špalira.** Osobito se priporoča za delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izberi
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

FR. TOMEC
pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh **pozlatarskih del** in prenavljanja **altarjev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov** itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

Alojzij Erjavec pr. **Zor**
čevljar — Ljubljana, čevljarske ulice 3
se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje
raznovrstnega obutala
katero izvršuje od najpriprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

JANEZ DOGAN

mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo izvrstno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar, stolov, postelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na razpolago.
Najnižje cene, izborno blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za **gospode** in **dečke,** dalje **površnike, nepremočljive haveloke, haveloke iz veljblodove dlake** (Kameelhaar), **mantile** in **plašče** za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporoča svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po **10 gl.,** nadalje **žimnice, divane in vsa v tapetniško obrt spadajoča dela.**

Vizitnice
v poljubni obliki priporoča
Katol. tiskarna v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen **kruh, fino namizno in sladščičarsko pecivo** iz različne moke po nizki ceni. Dobijo se vsak dan **raznovrstni štruklji, domača potvica** tudi v kosih in **kruh na vago.** Priporoča se za naročila ob **primicijah, svatovščinah, imendneh in raznih slovesnostih.**

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku **prof. dr. Lapponi-ju g. lekarnarju G. PICCOLI-ju v Ljubljani prisrčno zahvalo** za doposlane Jim stekleničice

---

Tinkture za
(Cena jedni stekleničici 10 kr.)
želodec.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi **sloviti profesorji in doktorji** zapisujejo bolehavim
Piccolijevo želodčno tinkturo,
katera krepča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Cement, železniške šine, traverze,

264 25

vsakovrstno železo za vezi, strešni papir, cinkasti in pocinkano ploščevino, štorje za obijanje stropov, samokolnice, vsakovrstno kovanje za okna in vrata, sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje,

priporoča po zelo znižanih cenah

Andrej Druškovič, *trgovec z železnino*

Glavni trg 9/10. Ljubljana. Glavni trg 9/10.

Zarezna strešna opeka

prešana strešna zarezna opeka (marseljska) in **navadne oblike** sè **stroji delana strešna opeka** je po **znižanih cenah** vedno na prodaji v tovarni

Knez & Supančič

Ljubljana.

295 14—11

Pleskarski in lakirarski obrt

tvrdke

Josip Makovec v Ljubljani

na Bregu štev. 20

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi za vsa v njegovo stroko vštevajoča se dela, osobito v **prostoročno izvršeno imitacijo vsakovrstnega lesovja.** — Vsa naročila izvrši natančno z uporabo najboljšega materijala ter jamči za dobro delo po možno nizki ceni. 390 52—6

Domača tvrdka

Ana Hofbauer

v Ljubljani.

Velika zaloga cerkvene obleke, orodja in posode.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.**

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavljaje hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer, 160 45-18

imejiteljica zaloge cerkvene obleke

v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Restavracija Pufitsch v Žabnici,

ob vznožju gore sv. Višarij.

Podpisani javlja uljudno potujočemu p. n. občinstvu, da je sezidal nasproti postaje Žabnica c. kr. avstrijskih železnic

novo restavracijo

ter jo opremil z vsemi potrebščinami najbolje. — Osobito bodi romarjem, kateri nameravajo obiskati slovito 465 15—1

božjo pot na sv. Višarjih

najbolje priporočena, **ker je od tu najbližnja pot do cerkve sv. Višarij.**

Za **zanesljivo dobro kuhinjo in pijačo,** istotako za **pazno in uljudno postrežbo** je najbolje oskrbljeno. — Točilo se bode izvrstno dobro **vležano Koslerjevo marčno in založno pivo, zajamčeno pristna štajerska, tirolska** in **laška vina,** pa tudi razne **mineralne vode.** — Cene se ne bodo menjavale, temveč postreglo se bode s stalnimi, zmernimi cenami ob vsakem letnem času. **Nosači, spremljevalci, jezdni konji** in **tovorna živina,** dalje **sani** za povratno vožnjo z gore bodo vselej na razpolago.

V obilni obisk vabita uljudno velespoštovanjem

Franc Wožitz, restavratêr. **Rudolf Pufitsch,** posestnik.

Josip Stupica,

mizarski mojster 438 4—3

na Viru pri Domžalah,

priporoča se častiti duhovščini, slavnim cerkvenim predstojništvom in hišnim posestnikom v vestno in točno

izdelovanje cerkvenih klopi, spovednic, vrat in oken, kakor vsakovrstnih mizarskih del pri stavbah in hišne oprave.

Prodajalnica F. M. Schmitt

zaloga norimberškega blaga, devocijonalij in otroških igrač

nahaja se odslej nadalje v

Lingerjevih ulicah v lastni hiši.

Blago prodaja radi pretesnega prostora

pod tovarniško ceno

ter se priporoča v obilno nakupovanje. 396 6—6

Valentin Accetto,

zidarski mojster 161 45—18

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14,

priporoča se slav. občinstvu in prečast. duhovščini, podjetnikom in društvom v vsa v

zidarsko obrt spadajoča dela

bodisi že v **izvršitev novih stavb, cerkvenih in zasebnih poslopij** ali v **popravljanja, prenavljanja, dozidavanja** ali **povečavanja starih poslopij, vzidavanja** in **postavljanja lončenih štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega, osobito cerkvenega tlaka,** vse po najnižji ceni, zagotavljajoč zanesljivo, strokovnjaško izvršitev z uporabo dobrega materijala.

Priporoča se nadalje tudi v odjemanje

vsakovrstne stavbinske in strešne opeke

iz lastne opekarnice,

za katere izvrstnost jamči ter oddaje po najnižji ceni.

Na željo daje tudi **nasvète** in tudi **posreduje pri nakupovanju stavbenega prostora** ali vže obstoječih stavb.

Vseskozi praktični načrti in proračuni na željo točno.

Vsled podiranja hiše 423 18—16

v Špitalskih ulicah št. 6

se je pričela **popolna**

razprodaja manufakturnega blaga

Fr. Petrič-a.

Prodajalo se bode pod tovarniško ceno.

Le kratek čas.

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurznem listu zaznamovanih **menic in vrednostij**

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien, I. Bezirk, **Stefansplatz** Nr. 11, Parterre.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih, brez ovratnika, brez manšet, 27 vrst
jedna od gld. 1·10 do 2·70
šest „ „ 6·25 „ 15·—

Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1·— do 1·40
šest „ „ 5·75 „ 7·75

Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1·40
šest gld. 4·50 do gld. 7·50

Dvanajst ovratnikov
od gld. 1·80 do 2·20.

Dvanajst manšet
od gld. 3·50 do 4·60.

12 predlog
(Vorhemden)
od gld. 3·25 do 5·—

Za **kroj brez graje** in za **točno postrežbo** jamči tvrdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s **perilom oskrbuje** mnogo **c. in kr. častnikov** in **c. in kr. mornarico.**

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja na zahtevo brezplačno. 8 26

Izvirne ruske spominske kupe na carovo kronanje

priporoča 462 4—2

Andr. Druškovič, železarija, Ljubljana.

Jakob Accetto
zidarski mojster,
zapriseženi izvedenec c. kr. dež. sod. v Ljubljani,
Kravja dolina št. 19, poleg znamenja tik Martinove ceste

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v zanesljivo strokovnjaško izvršitev
cerkvenih stavb, župnišč, zasebnih poslopij, polaganje cerkvenega tlaka, demoliranje starih poslopij, prenavljanje itd.
po lastnem ali predloženem načrtu pod jamstvom dobrega, trpežnega dela po nizki, delu vseskozi primerni ceni. 353 15—8

Zavarovalno društvo **„Unio catholica“ išče** pod jako ugodnimi pogoji marljivega, poštenega in spretnega

potovalca (akviziterja)

veščega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.
Lastnoročno pisane prošnje sprejema **do 1. julija t. l. glavni zastop „Unio catholica“** v Ljubljani, Kongresni trg št. 17. 459 5—5

Za čas košnje, kakor tudi vedno, priporoča svojo **veliko zalogo raznovrstnih**

rumenih, črnih in rudečih vin,

kakor: **vipavca, istrijana, štajerca** in **dalmatinca.** 460 3—2

Cena hektolitru 17 gld. in višje.

TOMO TOLAZZI
v Dolenjem Logatcu.

Vzorci na zahtevanje brezplačno.

Štajersko deželno kopelišče

Rogatec-Slatina

Postaja južne železnice Poličane.

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Pitno, kopalno zdravljenje z mrzlo vodo in mlekom itd.

Opise v obliki knjižice razpošilja ravnateljstvo zastonj.

Tempeljski in Styria vrelec,
vedno sveže napolnjena 327 10-6

priznana glavberjevo solnata kislika, proti **obolenju prebavnih organov** priporočena od **najprvih slovitih medicinskih avtoritet, prijetna, osvežujoča in namizna pijača,** katero razpošilja **kopeliško oskrbništvo** *Rogaško-Slatinsko.*

August Mate
čevljarski mojster
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

priporoča se prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v naklonitev naročil na vsakovrstna

obuvala

zagotavljajoč dobro delo iz trpežnega blaga po možno nizki ceni. 406 10—5

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročujte se na

„ZORO“,

ki je **glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.**
Cena: Za nedijake **80 kr.**, za dijake **50 kr.**
Upravnik: **Pavel Marija Valjavec,** stud. iur.,
Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, III, 31.

Velika zaloga stavbinskega materijala.

F. P. VIDIC & Comp. v Ljubljani

ponujajo **po najnižjih cenah**

Zarezane strešnike (*Strangfalzziegel*), *najbolje in najceneje kritje streh.*
Lončene peči in štedilna ognjišča *iz lastne tovarne, kakor tudi*
Češke peči.
Nastavke za dimnike in
(Steinzeug) za vodovode, stranišča itd. *cevi iz kameniне.*
Šamotne *ali mozajik plošče in plošče iz Portland-cementa za tlakanje cerkvá, hodnikov, trotoarjev itd.*
Roman-Cement.
Portland-Cement *iz tovarne na Dovjem.*
Ognju protivno opeko in plošče.
Strešno lepnico *(Dachpappe) ter vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.*
Trstne štorje in karbolinej.

Najnižje cene. (265 30—25)

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,
urar, 105 24—11
na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo
zalogo vseh vrst
žepnih ur
v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi
nihalnih, stenskih in budilnih ur
in le dobre do najfinejše kakovosti **po najnižjih cenah.**

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Dunajska borza.

Dné 26. junija.

Skupni državni dolg v notah	101	gld. 30	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	„ 35	„
Avstrijska zlata renta 4%	122	„ 60	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101	„ 15	„
Ogerska zlata renta 4%	122	„ 90	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	98	„ 90	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	954	„ —	„
Kreditne delnice, 160 gld.	349	„ 50	„
London vista	119	„ 95	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	„ 80	„
20 mark	11	„ 76	„
20 frankov (napoleondor)	9	„ 53	„
Italijanski bankovci	44	„ 50	„
C. kr. cekini	5	„ 65	„

Dné 26. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144	gld. 30	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155	„ —	„
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	189	„ —	„
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	„ 15	„
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138	„ —	„
Dunavske vravnavne srečke 5%	126	„ 20	„
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107	„ —	„
Posojilo goriškega mesta	112	„ —	„
4% kranjsko deželno posojilo	98	„ 50	„
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	„ 25	„
Prijoritetne obveznice državne železnice	223	„ 50	„
„ „ južne železnice 3%	170	„ —	„
„ „ južne železnice 5%	129	„ 50	„
„ „ dolenjskih železnic 4%	99	„ 50	„

Kreditne srečke, 100 gld.	198	gld. —	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	138	„ —	„
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18	„ —	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	22	„ —	„
Salmove srečke, 40 gld.	69	„ —	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	69	„ —	„
Waldsteinove srečke, 20 gld.	61	„ —	„
Ljubljanske srečke	22	„ —	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156	„ 40	„
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3400	„ —	„
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	417	„ —	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102	„ 50	„
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	61	„ —	„
Montanska družba avstr. plan.	77	„ 60	„
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	158	„ —	„
Papirnih rubljev 100	126	„ 75	„

Nakup in prodaja
vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd.
Zavarovanje za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wolizeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih in finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svèti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnic.

Izdajatelj: **Dr. Ivan Janežič.** Odgovorni vrednik: **Ivan Rakovec.** Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.